

NAJ ŽIVI NEODVISNA SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA LJUDSKA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

29. november : DAN REPUBLIKE

V mesecu novembru se misli jugoslovanskih narodov vsako leto ustavljajo ob spominu na tri velike dni iz svoje najnovejše zgodovine:

26. november 1942 — 29. november 1943 — 29. november 1945

Na zasedanju predstavnikov političnega in kulturnega življenja jugoslovanskih narodov in predstavnikov partizanskih odredov v Bihaću je bil 26. NOVOEMBRA 1942 na predlog tov. Tita ustanovljen AVNOJ — Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije kot enotno politično predstavništvo narodnoosvobodilnega gibanja narodov Jugoslavije.

Na II. zasedanju AVNOJ-a v Jajcu 29. NOVOEMBRA 1943 so proglasili voljeni predstavniki vseh jugoslovanskih narodov AVNOJ za vrhovno zakonodajno in izvršilno predstavniško telo, kar je dejansko pomenilo rojstvo nove ljudske države.

29. NOVOEMBRA 1945 pa se je v Beogradu sestala, na volitvah 11. novembra izvoljena, Ustavodajna skupščina in proglasila republiko — Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo — ter s sprejetjem ustave uzakonila vse pridobitve narodnoosvobodilne vojne kot temelj nadaljnjega družbenega in gospodarskega razvoja.

Deset let nas loči od I. zasedanja AVNOJ-a, devet let od drugega zasedanja in sedem let od 29. novembra 1945.

Toda, ali so ti veliki dnevi iz naše najnovejše zgodovine res samo spominski dnevi? Ne, to so mejniki, s katerimi so naši narodi s krvjo in trpljenjem zacementirali svojo voljo po svobodnem, pravičnem in boljšem življenju.

V teh desetih letih so naši narodi storili velikanske reči. S svoje zemlje so pregnali vse okupatorje in obračunali z narodnimi izdajalci, obnovili porušeno domovino in uspešno gradili temelje za tako življenje, v katerem ne bomo poznali gospodarjev in hlapcev, temveč le svobodne delovne ljudi, ki gradijo sebi in svojim otrokom še boljše, svobodnejše in kulturnejše življenje — socializem.

Kdo izmed nas se ne spominja ponosa in zanosa, s katerim smo že prve dni po osvoboditvi zagrabili za delo. Takrat je bilo

slehernemu našemu človeku jasno, da sme in mora kot svoboden človek zasadi lopato in pomagati pri ustvarjanju novega življenja.

V tistih dneh smo se sicer zavedali, da nas bodo pri naši graditvi skušali ovirati domači kapitalistični ostanki in njim enakomisleči na zapadu, posebno v Vatikanu, toda še na misel nam ni prišlo, da bo postala sovražnik številka 1 našega svobodnega razvoja v socializem takozvana prva socialistična država na svetu, Sovjetska zveza, oziroma pravilneje povedano, njena vladajoča birokratska kasta, ki je sedla za vrat tudi sovjetskemu delovnemu človeku. Vendar naši narodi, ki so se v borbi za svoj obstanek naučili premagovati največje težave, tudi tokrat niso klonili. Z zavestjo, da živijo v svetu milijoni in milijoni naprednih ljudi, ki ne bodo dopustili, da bi kdorkoli potepal ljudstvo, ki je toliko pretrpelo in dalo toliko žrtev za stvar naprednega človeštva kot naše, da bi kdorkoli potepal ljudstvo, ki ne želi ničesar drugega kot mir med narodi ter pravico do svobodnega in neodvisnega gospodarskega in družbenega razvoja, se nismo zamajali ne na levo, ne na desno, temveč odločno nadaljevali pot, ki smo si jo začrtali že med narodnoosvobodilno vojno in ki edina lahko pripelje naše ljudstvo v srečnejše življenje.

Ni treba posebej poudariti, da gre glavna zasluga za to zmago v prvi vrsti tovarišu Titu in naši herojski Zvezi komunistov Jugoslavije, proti katerima so velikorunski fašisti uperili svoj prvi udarec, ker so dobro vedeli, da jugoslovanskih narodov ne bo mogoče zasužnjiti toliko časa, dokler se bodo borili pod vodstvom takega voditelja, kot je naš Maršal, in takšne zveze, kot je naša Zveza komunistov.

Od tistega časa naprej se sovjetska birokracija poslužuje v borbi proti našemu ljudstvu enakih metod, kot nasledniki mračnjaških srednjeveških inkvizitorjev v Vatikanu. Razlika je le v tem, da so nas prvi odrezali od vzhoda, a drugi bi nas radi od zapada — oboji pa bi nas hoteli izolirati od ostalega človeštva, ker se jim zdi naše pojmovanje : obode in demo-

kracije, naš družbeni in gospodarski razvoj nadvse pohujšljiv in nevaren njihovim pozicijam, ki so si jih pridobili z inkvizicijami in lažjo.

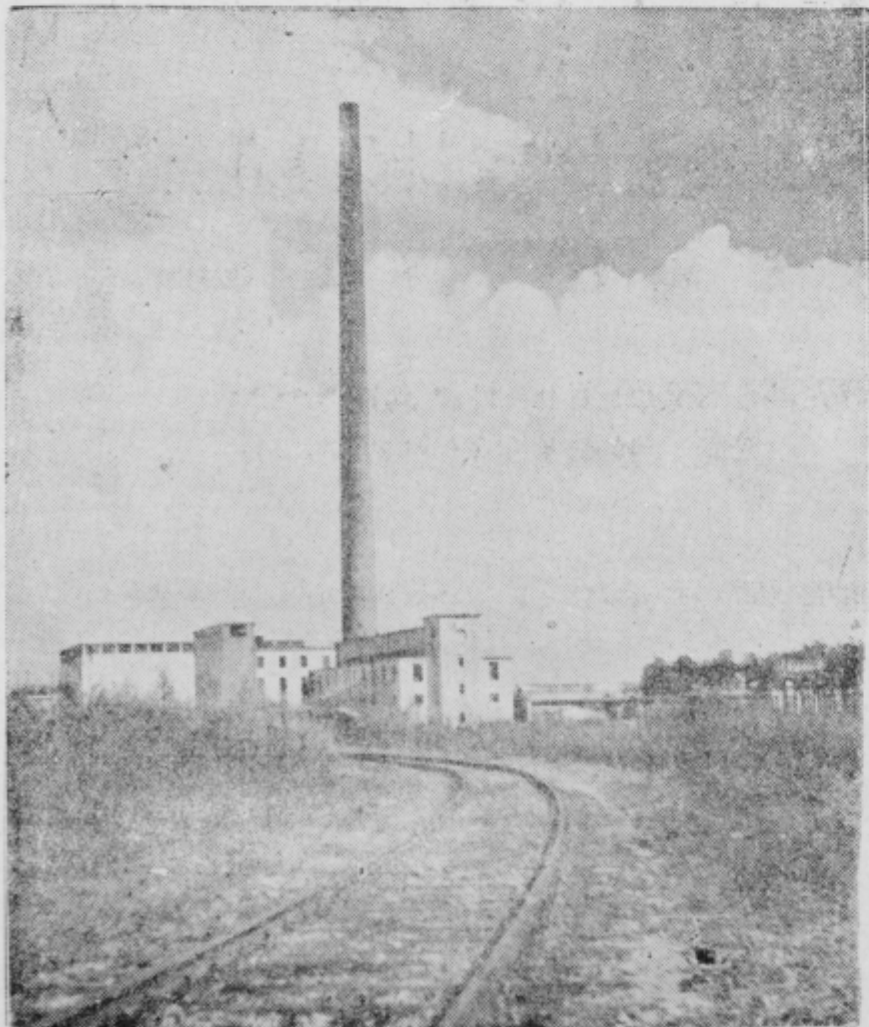
Naši narodi pa se vse te gonje prav nič ne boje, čeprav so nam z njo povzročili mnogo težav pri naši izgradnji, ker imajo neomajno zaupanje v moč naprednih sil v svetu. To zaupanje nas, kljub naporom naših sovražnikov, ni pustilo na cedilu, zato gradimo svoje odnose na sodelovanju z drugimi narodi sveta kot enakopraven člen vsega človeštva.

Sesti kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki je zasedal prve dni novembra v Zagrebu, nam je v referatih in diskusiji jasno pokazal, da so naši narodi s svojo načelno in vztrajno borbo po osvoboditvi, posebno pa po resoluciji Informbiroja na vseh področjih svojega družbenega in gospodarskega razvoja stopili silen korak naprej. Naše delovne ljudi je posebno razveselila ugotovitev, da bomo z graditvijo ključnih industrijskih objektov v kratkem likvidirali zaostalost v našem gospodarstvu. Kongres je pokazal, da naša pot vodi v resnični socializem in da se nam ni treba bati nobenega sovražnika, ker imamo iz dneva v dan več iskrenih prijateljev v svetu. Naprednemu človeštvu, kljub klevetam Moskve in Vatikana, ni mogla ostati prikrita resnica o naši družbeni in gospodarski stvarnosti. Napredni ljudje v svetu pozorno študirajo naš razvoj, posebno pa upravljanje gospodarstva po samih proizvajalcih in se vesele naših uspehov, ker vedo, da se s krepitvijo socialistične Jugoslavije krepi tudi mir v svetu.

Naj živi delovno ljudstvo FLRJ, ki je za mir in enakopravno sodelovanje med narodi in državami!

Naj živi ljudska oblast! Naj živi Zveza komunistov Jugoslavije! Naj živi Ljudska fronta Jugoslavije!

Predsednik Okrajnega ljudskega odbora
JANEZ PETROVIC

Delovni kolektiv TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA STRNISCE

čestita k prazniku Republike
29. novembru

Dodatna navodila za volitve

Vsem občinskim in vaškim odborom OF

Glavne priprave za volitve v občinske in okrajne ljudske odbore se bližajo h kraju. V veliki večini naših vasi so izvedene po zborih volivcev se seje vaških odborov OF in množični sestanki volivcev, na katerih je bila boljša udeležba kot na samih zborih volivcev.

Glede na vse to pa je treba omeniti še vasi, kjer tega niso naredili. Smatramo, da je še čas, da se situacija popravi. Okrajni odbor OF je svetoval vsem vaškim odborom, da se na sejah pogovorijo in zedinijo, katere kandidate bodo priporočali volivcem, da jih volijo. To navodilo so ponekod napačno razumeli ali pa ga sovražniki tolmačijo kot nekaj, kar ni v skladu z demokracijo. V resnici tu ne gre za nobeno kršitev demokracije. Sporazum se da doseči tudi s samimi kandidati. Smatramo, da bo tisti, ki bo izvoljen, imel v svojem delu toliko večjo oporo, kolikor več glasov bo dobil. Če imamo n. pr. v neki volilni enoti s 120 volivci, kjer je treba voliti enega odbornika, 4 kandidate, vse štiri predane frontovce, potem bo verjetno eden izvoljen z nekaj več kot 30 glasovi, to se pravi, le četrtina vasi bo glasovala zanj. Jasno je, da je pametnejše, da se volivci na pobudo Fronte in samih kandidatov med seboj domenijo, da bo večina glasovala za enega kandidata. Volivci, ki se s tem predlogom ne strinjajo, pa imajo možnost voliti kakor hočejo. Gre samo za usmerjanje pozornosti volivcev na važnost opore izvoljenih odbornikov na čim večje število volivcev.

Posebno važno se nam zdi to politično delo glede na dva naslednja primera. Prvič, kadar gre za ženske. Fronta mora storiti vse, da si zagotovi, da bo vsaj dobra polovica volivcev glasovala za žensko. V kolikor sta na kandidadni listi dve ženski, je še prav posebno potrebno, da se pogovorimo, katero naj volivci volijo, ker si bodo sicer glasove raztrgali in se zna zgoditi, da ravno zaradi tega nobena ne bi bila izvoljena. Drugič pa je takšen dogovor frontovcev posebno potreben, kadar imamo v veliki volilni enoti (primer: treba je voliti enega odbornika) 3 kandidate, med njimi 2 predana frontovca, tretji pa je slab in nam ga je sovražnik vrnil. Zlasti v takem primeru je potrebno, da se zavedni volivci zedinijo za enega izmed dveh dobrih kandidatov, sicer si bodo med seboj trgali glasove reakcija in vsi tisti, ki so naselili reakciji na škodo predanih frontovcev.

Odbori OF morajo torej vsepovsod, kjer o teh stvareh še niso razpravljali in uredili, to takoj storiti.

Le v tisti vaški organizaciji OF, kjer dobro poznajo razmere sil, kjer so vnaprej izračunali, kakšno minimalno število glasov bodo dobili najboljši kandidati, lahko s mirno vestjo pričakujejo volitve.

Prostori, kjer bodo volitve, naj bodo primerno in svečano okrašeni, izobesijo naj se zastave po mestu in vaseh in sploh poskrbimo, da bodo volitve potekale v čim svečanejšem vzdušju, ob čim večji udeležbi in da se poslužijo volivci svoje volilne pravice v prvih jutranjih urah, čimer bomo najboljše manifestirali svojo odločno voljo, da vztrajamo na dograditvi socializma v svobodni in neodvisni FLRJ.

Odbori OF pa naj se pobrigajo, da bodo imeli pred vsakim voliščem na svoje agitatorje, ki bodo posameznim volivcem še posebej priporočali kandidate in jih poučili, kako naj volijo.

Posebej pa opozarjamo vse vaše organizacije, da je potrebno veliko dela in to drobnega dela med volivci za praznovanje državnega praznika na dan 29. novembra. Potrebno je, da pridemo tokrat tako daleč, da ga bo praznoval vsak pošten državljan s tem, da se obvezno udeleži proslave na sedežu občine oz. tam, kjer se ona vrši in da se za tisti dan vzdržimo vsakega dela na polju ter tudi drugega dela, ki se da odložiti. Odbori OF naj o tem vodijo račun.

Z izvršitvijo vseh danih navodil bo zagotovljeno dosežen uspeh volitev, ki bodo dale ljudski oblasti socializmu predane, delavne in borbene ljudi.

Okrajni odbor OF

K DEVETINDVAJSETEMU NOVEMBRU — ROJSTNEMU DNEVU NAŠE SKUPNE SOCIALISTIČNE DOMOVINE JUGOSLAVIJE — ČESTITA VSEM ČLANSTVU IN VSEM DELOVNIM LJUDEM — GRADITELJEM SOCIALIZMA — V PODJETJIH IN NA VASI

Okrajni komitet ZKS Ptuj

V ptu u hočemo zagotoviti odlične volilne rezultate

Ptuj, 24. nov. (LP). V dvorani MLO je bila danes seja mestnega odbora OF, ki so se je udeležili tudi člani terenskih odborov OF in APZ. Na to sejo je prišel tudi ljudski poslanec tov. dr. Teodor Tominšek, ki je dobil na podlagi govorov predsednika tov. Vogrinca in številnih predlogov in razprav diskutantov sliko ptujskih priprav na volitve 7. decembra t. l.

Na seji je bila razprava o predlogu MOOF, da so pred volitvami še potrebne seje odborov OF skupno z odbori APZ in funkcionarji ostalih množičnih organizacij v svrhu razdelitve zaključnega političnega dela, zlasti glede na neodločne in nenaklonjene volivce, v svrhu razdelitve tehničnega dela za volitve, pojasnila glede izvajanja volitev, pomoči volilnim odborom, obveščanja ter komisije za ocenitev tekmovanja. Do podrobnosti so bili prediskutirani predlogi o zunanjem licu mesta na dan volitev. Poleg vprašanj v zvezi z volitvami pa je razpravljal mestni odbor OF tudi o proslavi Dneva republike 28. novembra, o pripravah na Novoletno jelko za otroke in za Društvo slepih, o Društvu prijateljev otrok ter njegovem bodočem delovanju. Poleg vseh teh vprašanj pa je prišlo na dnevni red še nekaj organizacijskih vprašanj MOOF.

Večina gornjih predlogov je bila zajetih v sklepe te seje, ki bodo sporočeni volivcem na sejah in sestankih. Ob koncu seje je govoril poslanec tov. dr. Tominšek o važnosti temeljnih političnih in tehničnih priprav na volitve ter je priznal seji MOOF plodno delo glede na konstruktivno razpravo o številnih predlogih članov in funkcionarjev OF ter na delo MOF samo, ki obeta odlične volilne rezultate.

Breška šola je imela proslavo 29. novembra

Ptuj, 23. nov. (LP). Pionirji šole na Bregu so imeli danes pod vodstvom in s pomočjo učiteljskega kolektiva nastop v počastitev 29. novembra — Dneva republike. Nastopu je prisostvovalo veliko število staršev otrok te šole in pionirjev ter predšolskih otrok.

V velikem razredu v pritličju ima šola na Bregu oder, na katerem bo to zimo več otroških predstav. Na prvi teh predstav — proslavi 29. novembra — so

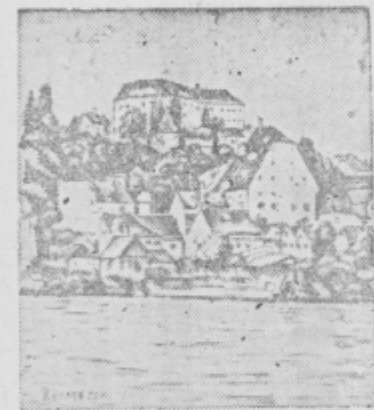
pionirji nastopili v 15 zanimivih točkah.

Brez pretiravanja lahko trdimo, da se bodo lahko iz nekaterih pionirčkov te šole, ki kažejo za nastope precejšnjo rutino, razvili dobri igralci za ptujsko gledališče in je škoda, da se do slej ni posrečilo zbrati takih otrok za uprizoritev primerne otroške pravljice, ki bi nedvomno pritegnila zanimanje številnih pionirjev iz Ptuja in okolice.

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE PTUJ

želi ob prazniku naših narodov, 29. novembra, vsem državljanom v ptujskih volilnih enotah še mnogo uspehov na vztrajni poti k blagostanju in izraža vročo željo, da bi se naše mesto razcvitalo v resničnem miru, v dobrobit vseh nas in naših bodočih pokolenj.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR PTUJ

čestita vsem delovnim ljudem ptujskega okraja k Dnevu Republike, 29. novembra ter jim želi še mnogo nadaljnjih uspehov pri izgradnji socializma in boljše bodočnosti.

Vsem terenom OF v Ptuj

Da bi imela lažje delo komisija za ocenjevanje tekmovanih uspehov pred volitvami in na dan volitev, objavljamo točke, v katerih je napovedal tekmovanje III. teren OF v Ptuj:

1. udeležba volivcev na predvolilnih sestankih;
2. okrasitev volišč;
3. v katerem terenu bodo volilni odbori najboljše pripravili in izvedli volitve.

4. organizacija poročanja in poročanje na dan volitev;

5. volilna udeležba do 12. ure;

6. volilna udeležba v celoti.

Odbor OF III. terena v Ptuj.

CESTITAMO K DNEVU REPUBLIKE!

Invalidsko podjetje »Krojaška delavnica«

— Ptuj —

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR IN LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE PTUJ

priredita

ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER

svečano akademijo

ki bo v petek, 28. novembra 1952, ob 19. uri v dvorani Titovega doma ter tovariško vabita, da se je udeleži čim večje število prebivalcev iz Ptuja in okolice.

Program:

1. Otvoritev: Himna. Godba »Svobode«; dirigent Štruel Jakob.
2. Referat: »29. november« — Tramšek Jože, sekretar OK Zveze komunistov Slovenije.
3. Moški zbor »Svobode«: »Nocoj tovariši v napad«, »Plovi, plovi« in »Mi smo ubežniki«. Dirigent Gregorc Jože.
4. Recitacija: »Republika«. Vojak JLA.
5. Orkester »Svobode«: »Kavaleria Rusticana«, »Koračnica Triglav«. Dirigent Rojic Jože.
6. Godba na pihala »Svobode«: »Venček slovenskih narodnih« in »Uvertura Verdiana«. Dirigent Štruel Jakob.
7. Mešani zbor in orkester »Svobode«: »Pesem delovnih brigad«, »Pesem o Titu«.

Dirigent Gregorc Jože.

Začetek točno ob napovedanem času.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
LJUDSKI ODBOR MO PTUJ

MESTNO PODJETJE ZA PRESKRBO Z MESOM IN MESNIMI IZDELKI — PTUJ

čestita vsem delovnim ljudem k prazniku Republike in jim v plemenitem tekmovanju za izgradnjo socializma želi kar največ uspeha!

DELAVCI, DELAVKE!

Na volitve stopate z velikimi uspehi, ki ste jih dosegli v krepitvi gospodarske moči naše domovine. Sami upravljate podjetja in po izvoljenih odbornikih boste sodelovali v politiki vaše občine, mesta in okraja. Zato aktivno sodelujte pri volitvah v občinske ljudske odbore; stojte na čelu borbe za take kandidate, ki bodo vredni zaupanja vseh delovnih ljudi, za kandidate, o katerih veste, da bodo z uspehom vodili tako politiko, ki ustreza interesom najširših plasti delovnega ljudstva.

KMETJE!

V najtesnejši povezanosti z delavskim razredom, vključeni v kmetijske in delovne zadruge, ste dajali svoj delež pri doseganju graditvi socializma. Edina možna pot za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev kmečkega proizvajalca je v industrializaciji in elektrifikaciji naše države, ker se s tem ustvarjajo osnovni pogoji tudi za mehanizacijo in dvig kmetijske proizvodnje. Vaši glasovi na volitvah naj bodo dokaz vaše delovne pripravljenosti za zgraditev socializma, za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov na vasi za povečanje kmetijske proizvodnje, ki tudi vam prinaša boljše in srečnejše življenje.

DELOVNA INTELIGENCA!

Naša delovna inteligenca je na vseh področjih, v gospodarstvu, v prosvetnem in kulturnem življenju, zdravstvu, dala na razpolago vse svoje sposobnosti in prispevala znaten delež k ustvarjanju doseženih pridobitev. Doseganji socialistični razvoj naše domovine je ustvaril in ustvarja politične in ekonomske pogoje za resnično svoboden in uspešen napredek znanosti, prosvete in kulture med množicami. Zato pri volitvah glasujte za nadaljevanje te poti!

ZENE!

Socialistična družba vam daje vse pravice, da se enakovrno uveljavljate pri upravljanju našega gospodarstva in države. Poslužite se teh pravic in borite se za to, da kandidirajo najboljši možje in žene v ljudske odbore in zbore proizvajalcev; od njihovega dela je odvisno reševanje dnevnih vprašanj našega življenja.

MLADINA!

Socialistična graditev naše domovine daje perspektive za razvijanje tvojih sposobnosti in udejstvovanja v javnem življenju. Predvsem ti boš uživala sadove našega skupnega dela. Zato glasuj za svojo lepšo bodočnost, za socializem, za kandidate Osvobodilne fronte!

DRŽAVLJANI IN DRŽAVLJANKE!

Z istim patriotizmom in isto politično zavestjo, kot ste sodelovali v najtežjih in najslavnejših dneh naše revolucije, sodelujte na zborih volivcev, pri volitvah v občinske ljudske odbore in okrajne zbore ter zbore proizvajalcev. Z glasovanjem za boljše člane Osvobodilne fronte manifestirajo našo nezlomljivo enotnost, manifestirajo našo odločno voljo za neodvisnost naše domovine in za nadaljnji razvoj socializma v Jugoslaviji.

VSİ NA VOLITVE!

Glasujte za svobodo in neodvisnost naše domovine, glasujte za svoje boljše življenje, glasujte za najboljše borce za socializem!

Na živi simbol naše borbenosti, vztrajnosti in odločnosti: tovariš Tito!

OSVOBODILNA FRONTA SLOVENIJE

Obrtniki in podjetja so volila v zbor proizvajalcev

Ptuj, 23. novembra (LP). — V dvorani v Titovem domu so se danes zbrali številni člani okrajne obrtniške zbornice in delegati zaradi volitev v zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora. Republiško obrtno zbornico je na teh volitvah zastopal predsednik tov. Kri-

gospodarskih sektorjev in predlaganih 14 kandidatov in sicer 6 iz državnega, 4 iz zadružnega in 4 iz privatnega sektorja. Volitve, ki so sledile, so končale z rezultatom, da bo zastopal državni sektor v zboru proizvajalcev Branko Kramberger, ki je bil izvoljen s 65 glasovi na-

izdatkov v zvezi z njihovim učenjem, glede potrebe po splošni izobraženosti učencev potom Ljudske univerze je bilo več diskusije. V diskusiji so bili obrazloženi tudi predlogi glede starostnega zavarovanja obrtnikov, glede njihove davčne obremenitve oziroma sprostitev v primerih visoke starosti, glede izterjevalnega postopka napram obrtnikom, ki so v zaostanku s plačilom akontacije dohodnine, kakor tudi predlogi glede možnosti obiskovanja inozemskih razstav s strani obrtnikov ter njihove širitve strokovnega znanja in izkušenj glede na strokovne sposobnosti in izkušnje obrtnikov v inozemstvu. Na razna vprašanja so želeli obrtniki odgovore od predsednika republiške obrtniške zbornice tov. Kristana.

V odgovoru na razna aktualna vprašanja obrtništa je že pred volitvijo govoril tov. Kristan, ki je prikazal velike uspehe pri razvoju obrtniškega dela bi čimprej zgradili socializem, obenem pa prizadevanja ljudske oblasti za boljše življenje obrtnikov in njihovega socialnega zavarovanja za starost in onemoglost, za dvig obrtniškega

OKRAJNA OBRITNA ZBORNICA PTUJ

čestita ob ustanovitvi republike in obljublja, da bo tudi v bodoče delala za čim večji dvig socialističnega obrtništva.

stan, OLO Ptuj pa načelnik Sveta za kulturo in prosveto tov. Lojze Frangež.

Sejo je začel tov. Jože Vrbnjak in govoril o veliki politični in gospodarski vlogi zbora proizvajalcev v bodoči borbi za dvig naše produkcije, nakazujoč razlike med načinom, kako se pri nas gradi socializem, izvajajo demokratičnost ljudske oblasti in vodi borba proti birokratizmu in birokratičnemu centralizmu in kako praktično izgleda ta praksa v SZ, kjer se je spravila birokratska kasta na pleča množice SZ in se z vsilo in sredstvi hoče vzdržati na komandnih položajih njihove države. O velikem pomenu zbora proizvajalcev je govoril tudi predsednik okrajne obrtne zbornice tov. Mirko Ogorelec, ki je poudaril važnost upravljanja podjetij po proizvajalcih samih in govoril o njihovih dolžnostih v zvezi z upravljanjem podjetij in pravicah ter o bodočem delu okrajnega zbora, ki ga bomo volili 7. decembra t.l. in o delu zbora proizvajalcev. Končno je še tov. Frangež pozdravil navzoče v imenu OLO, Okrajnega odbora OF in OK ZKS in jim govoril o važnostih izvolitve kandidatov v zbor proizvajalcev, sicer ne bi bila naša oblast demokratična, če v njej ne bi direktno in kot funkcionarke sodelovale žene, ki imajo po ustavi zajamčene enake pravice z moškimi v političnem, gospodarskem in kulturnem udeleževanju. Sodelovanje žen v vseh panogah našega prizadevanja nam bo mnogo pripomoglo v borbi za to, da bi naše ljudstvo živelo v svoji domovini v miru in svobodi, da bi bila naša borba proti sovražnikom povsod uspešna.

V diskusiji, ki je sledila uvodnim govorom, je bilo danih več predlogov za izboljšanje odnosov med obrtništvom vseh treh

Volilo je 127 volivcev, 5 glasov je bilo neveljavnih.

V zvezi s predlogi glede učenec v obrtni stroki in njihovi strokovni izobrazbi v 2-letni učni dobi in glede slabih pogojev za izučitev obrtni otrok iz vrst kmetijskih delavcev in malih posestnikov, ki ne zmorejo

naraščaja in drugo, prikazujoč obenem razmere obrtnikov v Zapadni Nemčiji, Avstriji in Italiji ter v Trstu, ki se v marsičem razlikujejo od razmer naših obrtnikov, tako po višjih davkih, po pojavu brezposelnosti, likvidaciji obrtniških obratov in drugo. Vsa pojasnila so

Ob dnevu republike

ČESTITAMO VSEM NAŠIM CENJENIM ODJEMALCEM TER SE ZAHVALJUJEMO ZA DOSEDANJO NAKLONJENOST. TUDI V BODOČE SE BOMO POTRUDILI ZA DOVOLJITI VSE ODJEMALCE Z USLUŽNO POSTREŽBO

Obrati sindikalne podružnice kovinarjev s svojimi delavnicami

ELEKTROOBRAT, STROJNO KLJUČAVNICARSTVO, VODOVODNA INSTALACIJA, STAVBNO KLJUČAVNICARSTVO IN SPLOŠNO KLEPARSTVO

PTUJ, Spodnji Breg 12

Invalidske obrtne delavnice

PTUJ

ČESTITAMO K DEVETI OBLETNICI REPUBLIKE IN ZAGOTAVLJAMO, DA BOMO TUDI V BODOČE NAJVEŠTNEJE IN STROKOVNO IZVRŠEVALI VSA V NAŠO STROKO SPADAJOČA DELA TER BOMO NA TA NAČIN PRIPOMOGLI K DVIGU ŽIVLJENJSKEGA STANDARDA DELOVNEGA LJUDSTVA IN ČIMPREJŠNJI IZGRADNJI SOCIALIZMA

„PLETARNA“ - Ptuj

Delovni kolektiv PLETARNE čestita svojim odjemalcem ob prazniku ustanovitve nove Jugoslavije — 29. novembru!

Pred Dnevom republike bodo v „Pletarni“ montirali novi kotel za kuhanje vrbe

Ptuj, 28. nov. (F. 2.). Na iniciativno delavskega sveta se je kolektiv »Pletarne« v Ptuj obvezal, v določenem času postaviti nov kotel za kuhanje vrbe, kar bo v naslednjih letih povečalo storilnost proizvodnje. Delo, ki ga opravlja »Pletarna«, je velikega pomena za našo zunanjo trgovino, predvsem če se upošteva, da je po pletenih izdelkih v svetu veliko povpraševanje. Letos je

imela »Pletarna« mnogo naročnikov v inozemstvu ter je izvoz v tujino znašal več kot 80 % proizvodnje.

Člani kolektiva aktivno sodelujejo v vseh panogah javnega življenja. Podjetje je iz svojih proračunskih sredstev odstopilo za izgradnjo Kulturnega doma 70.000 dinarjev, kar je dokaz, da se zaveda pomena in važnosti kulturnega centra v kraju.

V Ormožu so se spoprijeli s šušmarji

Na pobudo mestnega občinskega ljudskega odbora v Ormožu je bil pred kratkim ustanovljen nekakšen obrtniški posvetovalni odbor, v katerem so zastopani obrtniki vseh sektorjev in strok ormoške okolice. Ta odbor se je takoj po ustanovitvi postavil kot glavno vlogo borbo proti šušmarstvu. V zadnjem času so že vidni uspehi tega odbora, saj je bilo predlaganih v kaznovanje in obdavičev 94 šušmarjev raznih strok iz območja Ormoža in okolice, kar je mestni občinski odbor v Ormožu tudi storil.

Zadnje dni pa imajo na od-

boru v Ormožu mnogo dela, ker vsak dan kar dežuje prošnja za znižanje davčne odmere ter druge tozadevne pritožbe. Nekatere med njimi so prav originalne. N.pr. pritožba Ivana Zorjana iz Pušenc št. 58, ki v njej navaja, da je šušmaril v prepihanju, da s tem koristi skupnosti ter da se s tem kot zaveden državljani bori za zgraditev socializma. Kakor je to neverjetno, je res, da je omenjeni Zorjan pred kratkim prišel iz JLA, kjer je verjetno bil seznanjen o tem, kako se naši ljudje borijo za zgraditev socializma. Naslednji, ki navaja v prošnji prav tako »globokomumne« razloge kot vzrok za šušmarjenje, je Voljč Franc iz Ormoža št. 73, ki navaja, da je šušmaril za to, ker se pripravljajo za samostojnega mojstra. Gotovo je, da bi se Voljč še dolgo časa »pripravljajo« za samostojnega mojstra, če bi ga oblast ne bila prijel. Malo je verjetno tudi to, kar pravi, da je šušmaril za to, ker nima potrebnega orodja. Jasno pa je, da doslej kleparskega dela ni bilo mogoče opravljati z golimi rokami.

Rozman Jakob iz Pušenc 40 v svoji vlogi prosi, da bi mu znižali davčno odmero, češ da je zelo malo delal in da svojih sodarskih proizvodov ni prodal. Priložil je še izjave raznih svojih »strank«, ki prav tako prosijo, da ga ne bi obdavičevali. To so: Štampar Ivan, Masten Martin ter Puklavc Julijana iz Frankovec ter Keček Janez iz Pavlovce.

Tam so še pritožbe Svate Vere, šivilje iz Ormoža, Štajman Ivana, kolarja iz Huma, Dajčbauer Jožeta, krojaškega pomočnika iz Ormoža, Skoliber Huga, poslovođe mestne kolarske delavnice v Ormožu ter drugih. Vsi se s takimi ali drugačnimi razlogi branijo višine obdavičev, s čimer le priznavajo, da so res šušmarji in da so poleg obdavičev zaslužili še pošteno kazen.

ločil za plastiko opešenih delov. Da je bila plastika lahko izvršena, sta žrtvovala bolničarka ptujske bolnišnice tov. Pignar Julijana ter otrokov oče potrebni kos kože za prekritje opekin.

Tov. Pignarjeva je kot oddelčna bolničarka videla otrokovo trpljenje in se je brez pomisleka na svoje bolečine oddala pomagati otroku. Kljub temu, da je šele pred dnevi v nujnem slučaju dala kri za transfuzijo Martinu Režku iz Čermož, vrši tudi po tem operativnem posegu svoje človekoljubno delo brez potrebnega počitka naprej.

Tako je ponovno dokazana požrtvovalnost zdravnikov in medicinskega osebja do zaupanih jim bolnikov v ptujski bolnišnici.

Obiščimo IV. mednarodno razstavo fotografij v Ljubljani

Ptuj, 22. novembra (LP). Na Dan republike, 29. novembra t. l., ob 10. uri dopoldne bo v »Emoni« v Ljubljani otvoritev IV. mednarodne razstave fotografij 530 avtorjev iz 38 držav vsega sveta. Razstava bo do 8. decembra t. l.

Člani fotoklubov iz vse države bodo 2., 4., 6., 8., 10., 12., 15. in 17. decembra t. l. v skupinah ogledali razstavo predvsem v popoldanskih urah.

Tudi ptujski fotoklub je pozvan, da organizira množični obisk razstave, ker je v ptujskem okraju veliko število ljudi, ki se bavijo s fotomaterstvom in ki jih zanima tako velik kulturni dogodek.

Za obisk te razstave je odobren 50% popust na železnicah. Vstopnina na razstavo bo za odrasle din 30, za mladino pa din 10.

Prijave za skupinski ogled 13. decembra z odpotovanjem iz Ptuja 12. decembra ob 17.10 in povratkom 13. decembra ob 19.45 bo sprejemal član fotokluba Ptuj tov. Ferdo Beci, DES Ptuj, ali »Ptujski tednik« do 6. decembra t. l.

Obiskovalci razstave, ki bi sami v tem času potovali v Ljubljano, naj na postajah zahtevajo vozovnico s 50% popustom.

Požar je lažje preprečiti, kakor gasiti

V prihodnjih dneh bodo organizirani požarnovarnostne službe vršili preglede objektov v državnem, zadružnem in privatnem sektorju okraja v cilju odklajanja nepravilnosti, ki ogrožajo požarno varnost.

Da ne bo kritike in nepotrebnih stroškov, naročamo vsem odgovornim:

- a) da morajo vse peči stati na nezgorljivih podlogah, ali pa mora biti prostor pred pečjo obložen s pločevino v dovoljni velikosti;
- b) vsi dimniki morajo biti na podstrešju od plafona do strehe z apnom pobeljeni;
- c) vsi dimniki morajo biti oddaljeni od lesenih konstrukcij najmanj 50 cm;
- d) vsi dimniki morajo biti zgrajeni iz negorljivega materiala in morajo biti najmanj 1 meter višji od vrha strehe;
- e) dimniška vrata za čiščenje morajo biti v redu, da se dobro zapirajo ter dvojna;
- f) električne instalacije morajo biti pod ometom ali v ceveh ter izvedene od strokovnjakov;
- g) v prostorih, kjer se čuva vnetljivi material (bencin itd.)

ne sme biti nikakšno električno stikalo;

h) na podstrešjih, posebno okrog dimnikov ne sme biti vnetljivega materiala (slame, pohištva itd.)

i) brzoaparilniki za kuhanje svinjske hrane morajo biti postavljeni na primernem mestu, ne pa pod šupami itd.

Dolžnost vsakega državljanja je, da skrbi za požarno varnost, ker je lažje požar preprečiti kakor gasiti.

Okrajna gasilska zveza

*

Varujte otroke pred ognjem!

Triletna Kukovič Tončka iz Rakovcev je bila pripeljana 2. novembra 1952 v ptujsko bolnišnico zaradi smrtonosne vročine opeklin. Med igranjem jo je doma porinila starejša sestra Anica proti štedilniku, vnela se ji je obleka in gorela na njej med begom proti vratom. Dobila je težke opekline na licu, vratu, trupu in nogah. Zdravstveno stanje male Tončke je kritično in ako se je tov. primarij dr. Kuhar od-

LJUDSKA UNIVERZA

Vtisi s potovanja po Franciji

Predavatelj tovariš Čeh Rudi

Potopise je v obliki lanskih predavanj v okviru ljudske univerze preko Trsta v Benetke, kjer je ravno bila znamenita slikarska razstava, t. zv. »Blenalve«, a si je skupina zaradi pomanjkanja časa ni mogla ogledati, nato pa preko severne Italije skozi mesta Brescia, Milano, Torino, kjer so še vedno močno vidne posledice zadnje rušilne vojne. Na robu Piemonta so dali slovo italijanski pokrajini ter državi in zavili v predor Mont Cenis, skozi katerega je orient-express pripeljal potnike na francosko stran, v sotočje rek Isère in Drac, kjer leži prijazno mesto Grenoble, nekoliko večje od naše prestolnice Ljubljane.

Grenoble leži 200 km oddaljen v železniški liniji od morja, torej za 140 km delj kakor Ljubljana, a kljub temu prodirajo sem vplivi sredozemske klime, ki se odražajo na popolnoma mediteranski vegetaciji. Tako uspeva vinska trta, ki daje kvaliteten sortiran vina celo v ravninskih predelih. Morski zrak namreč prodira po dolini Rho-ne navzgor. Na vzhodu se dvigajo visoki vrhovi Alp.

V Grenoblu prireja francoska vlada že 52. leto tečaje francoskega jezika, ki so organizirani: 1. za začetnike, kateri imajo predavanja pet ur dnevno in pridobijo, kakor kažejo ugodni rezultati, po treh mesecih zadovoljivo znanje; 2. poglobitveni tečaji za one, ki obvladajo francoski jezik, a se žele izpopolniti v samostojnih ciklih predavanj z vseh področij znanosti, pa tudi umetnosti. Poleg tega so organizirane tudi posebne konverzacijske ure. Organizacija tečaja in predavanj je bila brezhibna, zato je nudilo dvo-mesečno bivanje v Franciji mnogo.

Zadostna štipendija kakor francoske tako naše vlade je omogočila udeležencem tečaja tudi izlete v bližnjo in daljno

okolico Grenobla, ki jim je nudila mnogo doživljanj alpskih lepote v tem predelu Francije.

Po osmih tednih bivanja se je tov. predavatelj napotil v Pariz, ki ves vrvi v svojem polnem in pestrem življenju, a se v mnogem razlikuje od Francije, zato bi zanj težko veljal izrek: »Paris, c'est France.« Opaziti pa se more na vsakem koraku, da je življenje v Franciji občutno drago, neprimerno dražje kakor industrijski proizvodi, kar nam more biti razumljivo, če poznamo dejstvo, da je imela Francija že pred vojno močno razvito industrijo.

Mnogokaj bi poslušalce zanimalo iz področja francoske ekonomije, njenih političnih in socialnih prilik, pa tudi francoske umetnosti, saj je imela predvojna Jugoslavija precej tesne stike s Francijo. Kljub temu se

OKRAJNI IN MESTNI ODBOR ZB NOV PTUJ

čestita vsem delovnim ljudem iz ptujskega okraja ob Dnevu republike in želita, da bi v borbi za socializem sledili zgledu borbenosti heroja Jožeta Lacka.

diskusija ni razvila. Tov. predavatelj je namreč v uvodu poudaril izrazito potopisni značaj svojega prvega predavanja, medtem ko je zaradi preobilice gradiva in globljih opazovanj notranjih prilik Francije pripravljen podati drugo, naslednje predavanje. Prepričani smo, da bo njegovo predavanje v prihodnjem tednu vzbudilo tudi diskusijo.

Omeniti bi bilo treba na tem mestu še nekaj stvari, ki so v zvezi s predavanji Ljudske univerze. Ta se je v mestu Ptuj v tem letu nekoliko reorganizirala ali, bolje povedano, preusmerila svoje delo. Poleg centralnih predavanj, ki bodo redna tedenska ob ponedeljkih zvečer, bodo še predavanja po posameznih delovnih kolektivih in obratih, kjer je zaposlene več delovne sile. V ta namen je vsako tako podjetje poslalo svojega zastopnika v širši mestni odbor Ljudske univerze, ki bo skrbel za redno povezavo kolektivov s centralno Ljudsko univerzo, da se bodo redno udeleževali njenih predavanj, poleg tega pa bodo poskrbeli, da bodo predavatelji podajali v kolektivnih predavanjih to, kar bo posamezne obrate najbolj zanimalo. Take misli je podal ob otvoritvi prvega rednega predavanja tudi tov. Stropnik, član mestnega odbora Ljudske univerze. Želeli bi samo, da bi Ljudska univerza v tem letu mogla uspešno delovati in da bi dajala izobrazbo ter posredovala kulturo ne samo ožjemu krogu ljudi, ki so jo doslej obiskovali iz navade ali solidarnosti do predavatelja, temveč predvsem delavcu in nameščencu. Tak uspeh, pa je gotovo odvisen od propagande, ki jo bodo opravljali izvoljeni zastopniki delovnih kolektivov v širšem odboru.

U. T.

OBISK GRŠKE VOJAŠKE DELEGACIJE naši državi lahko uvrstimo med najvažnejše dogodke zadnjih dni. Grški gostje so se s tem oddaljili naši vojaški delegaciji, ki se je pred nedavnim mudila v Grčiji. Kakor že takrat, prihajajo tudi danes do izraza globoke težnje obeh držav, da tesneje sodelujeta ter tako ustvarita močno zvezo proti kakršnemu koli napadalu na Balkanu. Tudi Grčija čuti močan pritisk kominformistične Bolgarije na svojih mejah in ve, da se za njim skrivajo moskovske težnje po tujem. Zato grško ljudstvo pozdravlja zблиžanje z našo državo prav tako, kakor ga pozdravljajo tudi naši narodi. Tesnejše sodelovanje med našo ljudsko armado in grško vojsko, katere predstavniki se te dni mude pri nas, pomeni nov korak k splošnemu medsebojnemu sodelovanju in poglobljanju starih prijateljskih tradicij.

Vse drugače je seve s KOMINFORMISTIČNIMI SOSEDI. Skorajda odveč bi bilo omenjati kršitve našega ozemlja na kopnem in v zraku, ki so tako rekoč na dnevnem redu. Te vrste protizakonitih dejanj spadajo pač v vrsto provokacij, s katerimi skušajo madžarski oblasti neke dokazati svojo vdanost Moskvi.

Ozrmo se raje na nedavni

PROCES V BUDIMPEŠTI proti

Madžaru Balintu, ki ga je obtožnica prikazala kot »jugoslovanskega državljana« in seve »agenta UDV«. Naša vlada pose-

duje dokaze, da je »obtožene-« lani prekorajil našo mejo in se izdal za političnega emigranta. Pozneje je nenadoma izginil, dokler se ni pojavil pred budimpeštanskim sodiščem kot nosilec glavne, proti Jugoslaviji naperjene vloge. Iz dokumentov, ki so jih našle naše oblasti pri Balintu potem, ko je prekorajil našo mejo, izhaja, da je bil delj časa v umobolnici in da je madžarski državljan, a ne ju-

goslovanski, kakor trdi »tofi-

ci« v Budimpešti. Politični emigranti, ki živijo v Jugoslaviji in Balinto poznajo, pa so naše oblasti opozorili na to, da so ga videli svoj čas v stikih z madžarsko obveščevalno službo.

Proces, ki se je pred dnevi odvijal pred budimpeštanskim sodiščem, dokazuje, da so madžarski kominformisti v borbi proti naši državi uporabili celo slaboumnost, da bi pričali o svojem delu kot »jugoslovanski agent«. Res podlost, ki si jo lahko izmislijo samo enkavedejevski močniki!

V PRAŠKIH ZAPORIH PAN-

KRAC pa se odvija velik proces, na katerem nastopajo kot glavni obtoženec nekdanji generalni sekretar KP Čehoslovaške Rudolf Slansky, nekdanji zunanji minister Clementis ter več ožjih sodelavcev in prijateljev obeh. Obtožnica jim očita kar kopicco »grehov«. Med drugim so bili »ameriški, angleški in francoski agenti«, za to ali ono obveščevalno službo ali za vse hkrati. Kar zadeva odnose do »marksizma-leninizma«, jih bremenijo »titotizma, trockizma, buržujskega nacionalizma« in podobno.

Obtoženci »priznavajo« kar zapovrstjo in se »kezajo« svojih dejanj. Odgovori so gladki, vsaj tako kažejo magnetofonski posnetki, ki jih praški radio od časa do časa predvaja svojim poslušalcem.

In resnično ozadje tega procesa? Ker je med 15 obtoženci kar devet Židov, je povsem na mestu trditev, da gre za proti-židovski proces v okviru splošne moskovske gonje proti Židom v SZ in ostalih satelitskih državah. Težko je namreč pojasniti, da bi Slansky, podoben izvrševalec vseh moskovskih navodil in ukazov, hipoma postal »zahodni vohun« in marksistični heretik. Za svoje uslužno delovanje in pokorščino Moskvi

je prejel razna odlikovanja. V svojih tihni je celo pripravil likvidacijo Clementisa in Slanskyja ter njunega kroga, toda nadaljnje delo mu je preprečila — ječa.

Gre pa tudi za žrtve, na katere bodo zvalili vse dosedanje neuspehe čehoslovaške gospodarstva in notranje politike sploh. Obtožnica napoveduje nove »čistke« vseh onih, ki so pred nedavnim še preveč hvalili nekatere bivše čehoslovaške »zahodne agente«. Pravijo, da sta pri tem prizadeta tudi sedanjí vladni predsednik Zapotocký in predsednik republike Gottwald, ki sta preveč hvalila pokojnega Beneša, kakor je to storil med drugim tudi Slansky. Trde tudi, da je Slanskega spravil v ječo prav Zapotocký. Kdo ve, če tega ne bo doletela podobna usoda, kajti po metodah NKVD postanejo še tako natančni izvrševalci njegovih nalog slednjč — odveč.

GENERALNA SKUPŠČINA ni

zadnje dni naredila kakinega pomembnejšega koraka. V korejskem vprašanju še ni jasnosti, ker je sovjetska delegacija zavrnila tudi doslej najbolj privlačen indijski načrt za rešitev vprašanja korejskih vojni ujetnikov. Omeniti je tudi dogodek, ki prča, da so v porasti reakcijske sile. Francovo španjo so namreč sprejeli v UNESCO, mednarodno organizacijo za znanost, prosveto in kulturo. Zaradi tega in še nekaterih vprašanj v zvezi s prenikskim letnim proračunom je odstopil generalni direktor Bodet, člana izvršilnega sveta Brazilce Carneiro in naš predstavnik Ribnikar pa sta podala ostavko. Protesti vseh naprednih krogov sveta pa dokazujejo, da je večina v UNESCO, posebno pa arabske in južnoameriške države, pri tem preveč lahkomišno ukrepala, ne da bi se zavedala težkih posledic.

Nadaljnja odkritja so ugotovila, da je tudi jedro atomov sestavljeno iz delcev, ki so nosilci lastnosti posameznih elementov. Iz proučevanja tega jedra se je razvila v novjšem času posebna, tako zvana jedrska fizika. Pri umetnem razbitju atomskega jedra se osvobaja ogromna energija, ki se more izkoristiti v rušilne, pa tudi koristne namene. Danes se je posrečilo znanstvenikom razbiti atome elementa urana, ki velja za doslej najbolj radioaktivni element, to je, izžareva največ nevidnih, a zelo učinkovitih žarkov. En sam kilogram urana izžari ob svojem razpadu nič manj kakor za 400 ton premoga energije. V tem razpadanju, ki se opravlja, če razbijemo jedro uranovega atoma, je princip izkoriščanja tako zvane atomske energije, o katere uporabi smo čuli doslej le v zvezi z atomsko bombo. Njena rušilna moč je milijonkrat večja od učinka navadne rušilne bombe. Ni čudno torej, če je tako naglo uničila v zadnji svetovni vojni japonski mesti Nagasaki in Hirošimo in če danes trepete pred njo miroljubno človeštvo.

Res je, da so atomska energija najprej izkoristili v rušilne namene. Toda po tej vojni je po vsem svetu poraslo število znanstvenih institutov za jedrsko fiziko — dobili smo ga tudi v Jugoslaviji —, kjer proučujejo, kako bi se mogla atomska energija izkoristiti tudi v koristne namene. Gotovo se jim bo to posrečilo in njena uporaba bo brez dvoma pomenila prelomnico v tehniki in v življenju sploh.

V diskusiji, ki bi mogla biti po pravici živahnjša, kakor pa je bila, je predavatelj še pojasnil princip delovanja vodkove bombe in dejstvo, da se je na osnovi proučevanj atomskih jeder in njihovih lastnosti posrečilo v laboratorijih to, o čemer so sanjali srednjeveški alkemisti: pretvarjati navadne kovine v zlato. Ker je pa tak postopek izredno drag v primerjavi s pridobivanjem prirodnega zlata, se gotovo ne bo nikoli izplačal.

Kar prehitro je minila ura in pol zanimivega predavanja in debate, ki je marsikateremu odkrilo nov, sicer nevidljivi svet. Bilo bi koristno, če bi se takih predavanj, ki morejo v pili uri in pol podati več, kakor listanje po knjigi ali učbeniku, udeleževalo več delavcev, kakor doslej. No, kljub temu moremo ugotoviti, da je Ljudska univerza v letošnji sezoni krenila po boljši poti kot v zadnjih letih, posebno če še upoštevamo reorganizacijo njenega dela. Poleg centralnih rednih predavanj deluje tudi po posameznih večjih obratih in delovnih kolektivih.

—s.

V soboto, 29. nov., ob 20. uri priredi IZUD »Cirkovci« v ptujskem gledališču

VESELI VEČER

3 akti narodnih plesov ni običajev z Dravskega polja

Vsi vlijudno vabljeni!

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni in pred predstava-

vama.

OKROG NAS

Tretje redno predavanje Ljudske univerze v Ptuj

V ponedeljek, 24. nov. 1952 je bilo tretje redno predavanje Ljudske univerze v Ptuj. Na programu je bila aktualna in zanimiva tema: »O strukturi atomov in atomski energija«. Predaval je tov. prof. Ernest Faninger. Predavanje je pokazalo, da more vzbuditi zanimanje in doseči uspeh pri našem občinstvu tudi tema, ki je izrazito znanstvenega značaja, če jo le predavatelj poda v taki obliki, ki je človeku-lajku čim bolj dostopna in razumljiva.

Dvorana na okrajnem komiteju ZKS, ki bo v letošnjem letu stalen prostor za predavanja Ljudske univerze, je bila polna obiskovalcev, ki so s polno pozornostjo spremljali predavateljeve besede in njegovo skiciranje na tabli, s katerim je izvrstno ponazoril svoje besedilo in ga s tem prav posrečeno dopolnjeval. Povedel nas je v svet materije in v njene najmanjše sestavne delce, atome, ki so dolgo časa veljali za nedeljive. Fizika in kemija 20. stoletja, ki pomeni ogromen napredek v znanosti in tehniki, pa sta odkrili v teh najmanjših delcih nov svet in nova dogajanja ter gibanja, ki so slična onim v našem vsemirju. Ti delci so tako majhni, da jih ne more še tako izvrsten mikroskop pričarati radovednemu očesu. Pač pa sklepamo točno o njihovem obstoju in sestavi po danes že natančno proučenih pojavih, n. pr. tako zvanih kanalskih žarkih. Atome sestavljajo atomska jedra in elektroni, ki krožijo okoli jedra. Ti so važni pri kemijskem spajanju dveh različnih elementov.

Nadaljnja odkritja so ugotovila, da je tudi jedro atomov sestavljeno iz delcev, ki so nosilci lastnosti posameznih elementov. Iz proučevanja tega jedra se je razvila v novjšem času posebna, tako zvana jedrska fizika. Pri umetnem razbitju atomskega jedra se osvobaja ogromna energija, ki se more izkoristiti v rušilne, pa tudi koristne namene. Danes se je posrečilo znanstvenikom razbiti atome elementa urana, ki velja za doslej najbolj radioaktivni element, to je, izžareva največ nevidnih, a zelo učinkovitih žarkov. En sam kilogram urana izžari ob svojem razpadu nič manj kakor za 400 ton premoga energije. V tem razpadanju, ki se opravlja, če razbijemo jedro uranovega atoma, je princip izkoriščanja tako zvane atomske energije, o katere uporabi smo čuli doslej le v zvezi z atomsko bombo. Njena rušilna moč je milijonkrat večja od učinka navadne rušilne bombe. Ni čudno torej, če je tako naglo uničila v zadnji svetovni vojni japonski mesti Nagasaki in Hirošimo in če danes trepete pred njo miroljubno človeštvo.

Res je, da so atomska energija najprej izkoristili v rušilne namene. Toda po tej vojni je po vsem svetu poraslo število znanstvenih institutov za jedrsko fiziko — dobili smo ga tudi v Jugoslaviji —, kjer proučujejo, kako bi se mogla atomska energija izkoristiti tudi v koristne namene. Gotovo se jim bo to posrečilo in njena uporaba bo brez dvoma pomenila prelomnico v tehniki in v življenju sploh.

V diskusiji, ki bi mogla biti po pravici živahnjša, kakor pa je bila, je predavatelj še pojasnil princip delovanja vodkove bombe in dejstvo, da se je na osnovi proučevanj atomskih jeder in njihovih lastnosti posrečilo v laboratorijih to, o čemer so sanjali srednjeveški alkemisti: pretvarjati navadne kovine v zlato. Ker je pa tak postopek izredno drag v primerjavi s pridobivanjem prirodnega zlata, se gotovo ne bo nikoli izplačal.

Kar prehitro je minila ura in pol zanimivega predavanja in debate, ki je marsikateremu odkrilo nov, sicer nevidljivi svet. Bilo bi koristno, če bi se takih predavanj, ki morejo v pili uri in pol podati več, kakor listanje po knjigi ali učbeniku, udeleževalo več delavcev, kakor doslej. No, kljub temu moremo ugotoviti, da je Ljudska univerza v letošnji sezoni krenila po boljši poti kot v zadnjih letih, posebno če še upoštevamo reorganizacijo njenega dela. Poleg centralnih rednih predavanj deluje tudi po posameznih večjih obratih in delovnih kolektivih.

—s.

V soboto, 29. nov., ob 20. uri priredi IZUD »Cirkovci« v ptujskem gledališču

VESELI VEČER

3 akti narodnih plesov ni običajev z Dravskega polja

Vsi vlijudno vabljeni!

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni in pred predstava-

vama.

UREDNIŠKI ODBOR IN KOLEKTIV DOPISNIKOV TER BRALCEV PTUJSKEGA TEDNIKA ČESTITATA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU PTUJSKEGA OKRAJA IN VSE NASE DOMOVINE OB PRAZNIKU REPUBLIKE IN MU ŽELITA MNOGO BORBENIH IN GOSPODARSKIH ZMAG PRI BODOČI GRADITVI SOCIALIZMA.

Zajamčen uspeh naših oglasov!

JUGOPETROL Ptuj

obvešča potrošnike, da prodajamo v novem lokalu v KREMPLJEVI ULICI vse proizvode iz nafte:

bencin za motorje, bencin za gospodinjstvo, petrolej za razsvetljavo, plinsko olje, motorna olja, olje za mazanje podov, strojna olja, turbinska olja, transformatorska olja, olje za mazanje koles in nšivalnih strojev, smole za jermenja, kolomast, parafin, vse vrste vazelinov in tehničnih masti itd.

Bencinska črpalka posluje od 7. do 12. ure in od 14. do 17. ure.

Obenem čestitamo ob Dnevu republike!

„PETOVIA“

ALKOHOLNA INDUSTRIJA PTUJ

PTUJ

pozdravlja ob Dnevu Republike vse delovno ljudstvo iz ptujskega okraja, še posebej svoje cenjene odjemalce. Tudi ob tej priliki opozarjamo odjemalce na svoje kvalitetne izdelke ter se priporočamo še za nadaljnjo naklonjenost.

KULTURA IN PROSVETA

Kaj je s kmetijsko-nadaljevalnimi tečaji oziroma šolami v ptujskem okraju

Prijeto smo presenečeni, ko beremo v dnevnem časopisu, da so tudi letos v nekaterih okrajih vznikli mnogi kmetijsko-nadaljevalni tečaji oziroma enoletne in celo dvoletne kmetijske šole, v našem okraju pa vlada neko mrtvilo in tako zamujamo najboljšo zimsko sezono november-marec, ki je najprimernejša za izobraževanje, ker v tem času poljsko delo v splošnem počiva.

Mnogo govorimo in pišemo o ustvarjanju materialne baze v našem novem družbenem redu, brez katere ne more rasti socialistična zavest našega človeka. Ta baza postaja iz dneva v dan solidnejša, ker je prešla svoje prve razvojne faze in je sedaj v stanju, ko se že jasno kažejo konture socialističnega gospodarjenja in se ostro razlikujejo od onega v kapitalističnem svetu oziroma v državah takozvanih ljudskih demokracij. Zato se mi zdi, da je stremenje po gradnji naše nadstavbe v procesu socializacije našega življenja prešibko, da si bi moralo iti dviganje kulturnega nivoja našega ljudstva vzporedno z rastjo novih gospodarskih prilik.

V mestih in industrijskih centrih je slika kulturnega dvigovanja našega človeka mnogo boljše kakor na našem podeželju. V socializmu pa ne stremimo za tem, da pospešujemo razlike med mestom oziroma industrijskim centrom in vasjo, marveč ravno nasprotno: odpraviti hočemo prepad med mestom in vasjo, ki ga je ustvaril kapitalistični družbeni red. Hočemo, da bosta kmet in meščan na primerni kulturni višini, ker le takšna bosta sposobna izdatno prispevati k hitrejšemu napredovanju v gradnji socializma.

VEČ KMETIJSKO-NADALJEVALNIH TEČAJEV

V letih po osvoboditvi je bilo sicer tudi v našem okraju že precej kmetijsko-izobraževalnih tečajev, ki pa so v glavnem pokrivali le pomanjkljivo splošno znanje mladine, ki je obiskovala okupatorsko šolo in je bila v mnogih primerih skoro nepismena. V našem hitrem razvoju pa je tudi ta doba za nami, zato moramo glede na nadaljnje izobraževanje kmetijske mladine poseči malo globlje. Naša vas še marsikje kaže žalostno sliko kulturne zaostalosti, ki nam ni v čast, a tudi ne v skladu s socialističnim pojmovanjem našega življenja, z duhom časa, ki je nastopil pri nas z narodno-osvobodilno vojno in po osvoboditvi. Nedelja na vasi se pomakne za 50 let nazaj. Nekulturno, da ne rečem divjaško kritično odmeva iz gostilne, surove

besede, pretepe in nekulturno obnašanje srečujes še marsikje. Ista slika se ti nudi na vlakcu, v avtobusu, na cesti in mnogokraj tudi na raznih prireditvah, ki imajo težišče na veselilnem delu. Mislim, da bi morala taka slika dokončno izginiti iz naše vasi. Odpraviti pa je ne bodo ne varnostni organi in ne sodišča, marveč le kulturno-prosvetno delo med ljudstvom. K temu služijo v prvi vrsti izobraževalni tečaji in druge oblike prosvetnega dela na vasi. Vaško mladino je treba zbirati, ji dopovedovati, da ne moremo svoje jezi nadaljevati po starih, izhojenih stopinjah, ampak da moramo ubrati novo pot, ki vodi k boljšemu in kulturnejšemu življenju. Na primerih modernega kmetijstva naprednih držav v svetu je treba kmečkemu človeku pokazati našo zaostalost v kmetijstvu in mu prikazati nujnost njegove modernizacije, mehanizacije, uporabe agrotehničnih sredstev, če se nečemo še globlje pogrezniti v zaostalost, kajti čim bolj napredujejo druge države, tem večja je naša zaostalost, če ne stremimo za tem, da bi se iz nje izkopali. »Kdor ne napreduje, ta nazaduje« — ta izrek se bo nad nami temeljito uveljavil.

Ko smo tako v nekakaj pripravljalni dobi prepričali našega človeka na vasi o nujnosti njegovega izobraževanja, bo iniciativa za izobraževalni tečaj prišla od kmečke mladine same. S tem smo tudi prebili led in naše nadaljnje delo bo sedaj mnogo lažje.

PO KULTURNEM DVIGU IN PRAKTIČNIH IZKUŠNJAH MLADINI BI MORALI OCENJEVATI USPEHE TEČAJEV

Mislim, da je sedaj stvar v ustanavljanju izobraževalnih oziroma kmetijskih gospodarstvenih tečajev oziroma šol. Za to so poklicane predvsem množične organizacije in društva, krajevne oblasti in vsi posamezniki, ki so sposobni za tako delo. Razumljivo je, da je pri tem potrebno premagati sto težav in ovir, ki jih bomo pa z veseljem odstranjevali, če pomislimo, kako bogato se bo naša vas poplačala. Ustvariti moramo stalne tečaje oziroma šole, ki se jih bo naša mladina z veseljem oprijela, uvidela njihovo potrebo in jih smatrala za svoje.

Zdi se mi, da smo polagali v letih po osvoboditvi mnogo premalo pozornosti vprašanju, kaj naj učimo v takih tečajih oziroma šolah. Nismo imeli niti enotnega okvirnega učnega načrta, zato smo v raznih krajih postopali različno in učili vse, kar je pač nanese in tako zašli

tu v ta, drugje pa v drug ekstreem. Ponekod so bili tečaji samo za moške, drugod samo za ženske. V nekaterih gospodinjstvih tečajih so se vrgli samo na kuhanje in pečenje, si dnevno pripravljali dobre obede in večerje, torta pa je bila sploh centralna točka vsega tečaja. Ko sem bil povabljen kot zastopnik Oddelka za kulturo in prosveto na tak tečaj, sem bil priča kaj dvomljivemu uspehu takega tečaja. Tečajnice, nekatere še skoraj otroci, so se podile po učilnici in okoli šole in sploh kazale skrajno nekulturno vedenje. Zelo težko je bilo pri njih doseči tudi, da bi prinesle potreben material za kuhanje, nekatere pa so celo špekulirale na to, da bi v tečaju kaj zaslužile, tako mi je pripovedoval vodja tečaja. O kakih privzgoji kulturnih navad ali o kakem idejno-političnem vzgoji sploh ni bilo govora. Rezultat takega tečaja je obstajal edino v tem, da je znala taka kmečka mladinka ob nekih slovesnih prilikah speči torto ali kolač in nič več. Mislim, da taki tečaji nimajo nobenega smisla. Tečaji bi morali nuditi udeležencem mnogo globlji pogled v naše gospodarstvo in kulturno-politično problematiko in jim dati nasvete, kako pristopamo k njenemu reševanju. Učna snov bi morala biti zanimiva in podprta s konkretnimi primeri in vzgledy naprednih držav, ki so v tem pogledu daleč pred nami. Pokazati je treba tudi način, pot, po kateri so prišli naprednejši narodi na kulturni nivo, na katerem danes so.

UČITELJSTVO, TU JE TVOJE MESTO!

Mnogokrat čujemo mnenje, da je bil nekdanji učitelj tisti, ki je prodiral globoko v mentaliteto človeka na vasi in se trudil z vsemi sredstvi in z vsem svojim znanjem dvigniti našega vaščana iz zaostalosti, da pa danes učiteljstvo ne gre na to pot, ampak ravnodušno gleda na kmeta in mu ne nudi svoje pomoči in da tudi nima znanja, ki bi ga naj dal kmetu. To mnenje sicer ne more posploševati, gotovo pa je, da bi marsikateri učitelj na vasi lahko storil več, če bi bil dovolj agil in borbena, če bi se zavedal, da je končno bila le skupnost, ki mu je do znanja pomagala in ga je dolžan skupnosti zopet vračati. Učitelj v socialistični družbi naj ve, da njegov naziv ne pomeni le učitelja šolskih otrok v učilnici, ampak da je poklican učiti vedno in povsod ter vsakogar, ki je pouka potreben. Razumljivo je pa tudi, da ni edini učitelj tisti, ki naj dviga kmetijskega človeka iz kulturne primitivnosti, ampak

tu v ta, drugje pa v drug ekstreem. Ponekod so bili tečaji samo za moške, drugod samo za ženske. V nekaterih gospodinjstvih tečajih so se vrgli samo na kuhanje in pečenje, si dnevno pripravljali dobre obede in večerje, torta pa je bila sploh centralna točka vsega tečaja. Ko sem bil povabljen kot zastopnik Oddelka za kulturo in prosveto na tak tečaj, sem bil priča kaj dvomljivemu uspehu takega tečaja. Tečajnice, nekatere še skoraj otroci, so se podile po učilnici in okoli šole in sploh kazale skrajno nekulturno vedenje. Zelo težko je bilo pri njih doseči tudi, da bi prinesle potreben material za kuhanje, nekatere pa so celo špekulirale na to, da bi v tečaju kaj zaslužile, tako mi je pripovedoval vodja tečaja. O kakih privzgoji kulturnih navad ali o kakem idejno-političnem vzgoji sploh ni bilo govora. Rezultat takega tečaja je obstajal edino v tem, da je znala taka kmečka mladinka ob nekih slovesnih prilikah speči torto ali kolač in nič več. Mislim, da taki tečaji nimajo nobenega smisla. Tečaji bi morali nuditi udeležencem mnogo globlji pogled v naše gospodarstvo in kulturno-politično problematiko in jim dati nasvete, kako pristopamo k njenemu reševanju. Učna snov bi morala biti zanimiva in podprta s konkretnimi primeri in vzgledy naprednih držav, ki so v tem pogledu daleč pred nami. Pokazati je treba tudi način, pot, po kateri so prišli naprednejši narodi na kulturni nivo, na katerem danes so.

Kljub temu, da je igra že bila igrana prejšnjo nedeljo in da je mnogo ljudi videlo predstavo v gledališču v Ptuj, je bila dvorana nabito polna dijakov, učencev in ostalega občinstva.

Igro je režiral tov. Stanko Rajher, ki je v glavnem in v kolikor je to mogoče v tako majhnem kraju kakor so Cirkulane, vloge dobro razdelil. Nimam namena analizirati in karakterizirati, kako je ta ali oni igralec rešil svojo vlogo, omenil bi le to, da je igra v celoti dobro uspela. Bistvene stvari so bile dobro podane in tudi kontakt med odrom in dvorano je bil takoj ustvarjen. Mnogi prizori v posameznih slikah so bili igralsko krepko zajeti in doživeto podani. Razumljivo je, da ne moremo Halozan v tako pristni obliki prikazati našega koroškega Slovence, kakor to lahko podajo ljudje iz Zile, Podjune, Roža itd., ker je med Korošcem in Halozanom le neka razlika. Prepričan pa sem, da bi igra mnogo boljše zvenela, če bi bila izgovorjava pri mnogih igralcih jasnejša, če bi bilo v govoru več dinamike in večja okretnost in prožnost posameznih igralcev. V tem pogledu je vidno izstopal tov. Mirko Bračič, ki je igral vlogo Mirka.

Pred predstavo je gledalce pozdravil v imenu društva predsednik tov. Janez Pucko, ki je v kratkih obrisih podal vsebino

vsakdo, ki razpolaga s primernim znanjem za tako udejstvovanje.

Apeliram predvsem na učiteljstvo, da organizira in ustanavlja kmetijsko-izobraževalne tečaje povsod, kjer so količjak dani pogoji, če si noče nakopati na vest očitka, da takrat, ko je bilo ljudstvo najbolj potrebno, ni storilo svoje dolžnosti in tako ni v dovoljni meri prispevalo svoj obolus h gradnji boljše bodočnosti našega človeka.

S. K.

JAVNA ZAHVALA

Dolžnost mi narekuje, da se javno zahvalim za mnogostevilna voščila ob moji 70-letnici, ki sem jo doživel 19. t. m. Predvsem dolgujem zahvalo mojim nekdanjim učencem, dalje učiteljicam, ki so mi bile dodeljene v pomoč na tečajih in vsem mojim bližnjim prijateljem in znancom za iskrena voščila in darila.

Zahvaljujem se tudi AFZ-odboru rajona Vičava za pozornost, s katero me je po svoji zastopnici iznenadil s tako lepim voščilom in cvetjem.

Ob tej priliki naj omenim, da z veseljem zasledujem skrb naše socialistične države, ki jo ima predvsem za vzgojo mladine in posebej še kmečkih deklet. Ne zamudite ugodnih prilik, ki se vam nudijo za vsestransko izobrazbo.

Premrou Elizabeta,
vodit. kmet.-gosp. teč.
v pokoju

KRATKI NASVET

Duh po tobaku izgine iz sobe, če razrediš malo klorovega apna v kisu in postaviš posodo s to raztopino v sobo ter zapreš okna. Ko čez nekaj ur odpreš okna, izgine duh po tobaku tudi iz tkanin, čeprav so se ga navlekli v dolgih tednih.

Okrajni sindikalni svet Ptuj

se pridružuje čestitkam k Dnevu republike ter obljublja, da bodo tudi v bodoče stali neomajno na braniku naših socialističnih interesov.
se pridružuje čestitkam k Dnevu republike ter obljublja, da bo tudi v bodoče stal neomajno na braniku naših socialističnih interesov.

IZUD Cirkulane je gostoval z „Miklovo Zalo“ v Zadružnem domu v Muretincih

V nedeljo, 23. nov. je Izobraževalno-umetniško društvo iz Cirkulane drugič gostovalo s priljubljeno kmečko igro Miklovo Zalo, v katero je zajeto življenje koroških Slovencev iz časa, ko so Turki vdirali na Slovensko ozemlje, v Zadružnem domu v Muretincih.

Kljub temu, da je igra že bila igrana prejšnjo nedeljo in da je mnogo ljudi videlo predstavo v gledališču v Ptuj, je bila dvorana nabito polna dijakov, učencev in ostalega občinstva.

Igro je režiral tov. Stanko Rajher, ki je v glavnem in v kolikor je to mogoče v tako majhnem kraju kakor so Cirkulane, vloge dobro razdelil. Nimam namena analizirati in karakterizirati, kako je ta ali oni igralec rešil svojo vlogo, omenil bi le to, da je igra v celoti dobro uspela. Bistvene stvari so bile dobro podane in tudi kontakt med odrom in dvorano je bil takoj ustvarjen. Mnogi prizori v posameznih slikah so bili igralsko krepko zajeti in doživeto podani. Razumljivo je, da ne moremo Halozan v tako pristni obliki prikazati našega koroškega Slovence, kakor to lahko podajo ljudje iz Zile, Podjune, Roža itd., ker je med Korošcem in Halozanom le neka razlika. Prepričan pa sem, da bi igra mnogo boljše zvenela, če bi bila izgovorjava pri mnogih igralcih jasnejša, če bi bilo v govoru več dinamike in večja okretnost in prožnost posameznih igralcev. V tem pogledu je vidno izstopal tov. Mirko Bračič, ki je igral vlogo Mirka.

Pred predstavo je gledalce pozdravil v imenu društva predsednik tov. Janez Pucko, ki je v kratkih obrisih podal vsebino

vsakdo, ki razpolaga s primernim znanjem za tako udejstvovanje.

Apeliram predvsem na učiteljstvo, da organizira in ustanavlja kmetijsko-izobraževalne tečaje povsod, kjer so količjak dani pogoji, če si noče nakopati na vest očitka, da takrat, ko je bilo ljudstvo najbolj potrebno, ni storilo svoje dolžnosti in tako ni v dovoljni meri prispevalo svoj obolus h gradnji boljše bodočnosti našega človeka.

S. K.

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE MARIBOR — OBRAT PTUJ

želi svojim cenjenim strankam in vsem delovnim ljudem v ptujskem okraju k prazniku Republike mnogo uspehov pri izvrševanju svojih nalog!

V Leskovcu je bil roditeljski sestanek

Leskovec, 21. nov. 1952. (NA). 16. novembra tega leta smo imeli v Leskovcu roditeljski sestanek. Nad 150 ljudi je napolnilo šolski razred, vsi so z zanimanjem sledili besedam šolskega upravitelja, ki je govoril o nujnosti povezave šole z do-

mom. Vzgoja otrok se pričinja že s prvim dnem, ko pride na svet, se nadaljuje v družini, pozneje pa v šoli. Šola in dom morata torej biti v tesni zvezi, da bi lahko uspešno nadaljevala, kar je dom začel sam v najnežnejši mladosti.

Številni starši so se po nagovoru upravitelja pogovorili o svojih malih s njihovimi učitelji ter obljubili, da njihovi otroci ne bodo izostajali od pouka razen v primeru bolezni. Pomagali bodo otrokom pri učenju ter pazili na to, da otroci ne bodo zamujali v šolo.

Mestni kino Ptuj

Od 28. novembra do 1. decembra: italijanski film »Grenki riž«. Od 2. do 4. decembra: ameriški film »Vse o Evi«.

MESTNI MUZEJ V PTUJU IN MUZEJSKO DRUŠTVO

se pridružujeta tisočem naših delovnih kolektivov s čestitkami od Dnevu republike in želita mnogo nadaljnjih uspehov v borbi za zgraditev socializma.

Človek nad prepadom

V spomin mojemu očetu

V življenju mi je večkrat dejal: »Jaz grem do skrajnosti. Pridem na rob prepada, pogledam vanj in se vrnem. Tako je moje življenje...«

Tako je bilo njegovo življenje.

Desetega aprila 1886. leta se je rodil v revni družini tržaškega pismonoše Valentina ter kmalu po rojstvu obstal prvič na robu prepada: črne kože so ga položile v posteljo in zdravnik so naredili čezenj križ. Njegova zlatolasa sestra je umrla za isto boleznijo, on pa jo je preživel. Tedaj so ga starši poslali k staremu očetu na kmeto, da bi okrevljal in tam, v Vipavski dolini se mu je vklesal v srce prvi otroški spomin: kmečka dekleta ga nosijo po travniku in pojejo... Vzljudil je pesem, svojo domovino in ljudstvo. Stari oče, ki mu je štiri leta nadomestil mater in očeta, je ostal neizbrisani v njegovem spominu, kot dobrodušen,

malce čudaški kmečki očanec, s katerim je hodil na divji lov, romal na Sveto goro in spal z njim v isti postelji. Tako rad mi je pripovedoval, kako je kraška burja zavijala okoli voglov, stari oče pa mu je pod odojo pripovedoval čudovite zgodbe. Tata, kakor je klical starega očeta, mu je dal v roke tudi prvo slovensko knjigo »Domače in tuje živali«, saj je bil vse življenje reden naročnik knjig Mohorjeve družbe. Pri starem očetu je preživel najlepšo dobo svojega življenja. Podil se je za metulji po tratah, plezal na staro smokvo ob pokopališčnem zidu in vsako jutro jedel sočne fige. Južno sonce ga je gredo in občudoval je modrikaste obrise Cavana, sivkasti Krag v daljavi ter skale pod Trnovskim gozdom. V njem so se vzbudili prvi občutki za lepoto narave, katero je do svoje smrti tako zelo ljubil. In

vleklo ga je zmeraj nazaj v njegovo domovino, saj je tolikokrat vzdihoval: »Kje je moj dom...« Se v agoniji se je dvignil z zadnjimi močmi iz postelje in šepetal: »Domov... domov...« To je bila njegova zadnja želja. Tako je ljubil svojo ožjo domovino.

S šestimi leti so ga starši vzeli nazaj v Trst in ko se je znašel v temnem, siromašnem stanovanju, je sede na starem zaboji dolgo jokal za prostostjo Vipavske in starim očetom. Jokal je, se izjokal in sam mi je pravil, da se je s tem končala njegova zadnja mladost.

Pripovedoval mi je dosti o tem, kako je začel obiskovati nemško ljudsko šolo, ne da bi znal besedico nemški, kako mu je v drugem razredu gimnazije umrl oče, nakar se je sam z materjo prebijal skozi življenje. Tedaj je napisal svojo prvo čr-

tico »Ah, ta sveta noč«, ki je izšla v tržaški »Edinosti«. Sedel je na neki klopi pri morju, strmeč v časopis, če so njegove besede tiskane. Odtistihmal je dosti pisal. S podlistki v »Edinosti« in instrukcijami je ves čas svojih študijev v Trstu vzdrževal sebe in mater. Njegov najljubši pisatelj je bil takrat Maksim Gorki. To mi je neštokrat povedal. Nekatera dela Gorkega so mu bila celo vzor in jih je še pred smrtjo bral. Občudoval je tudi Cankarja in vse ostale velike tiste dobe. Prvi slovstveni pouk na gimnaziji mu je dal strog profesor slovensčine dr. Merhar, o katerem mi je pravil, da je bil prvi Cankarjev kritik. Življenjski pouk pa mu je dal Trst sam: vleklo ga je v luko med pristaniške delavce in rad je obiskoval mornarske špe-lunke, kjer so se shajali pomorščaki iz vseh koncev sveta. Opazoval je te ljudi in jih spoznaval.

Po dokončani maturi je na izrecno željo svoje matere začel obiskovati bogoslovje v Gorici. Strogi jezuitski red v semenišču ni ubil njegove ustvarjalne volje. Skrivši pred prefektom je v tesni celici ustvarjal in ustvaril »Veliki punt« (1910), svojo prvo večjo povest o uporu tolminskih kmetov v 18. stoletju. Ko je to delo dokončal, se je spuntal tudi sam, ker zanj ni bilo bogoslovje, ker mu je manjkalo zraka, kakor je pravil in ni imel namena hliniti zapetega duhovnika. Odpotoval je v Gradec, se vpisal na pravo in med prvo svetovno vojno promoviral (1916). Istega leta se je poročil z mamjo, ki je bila preprosta šivilja. (Povod pesmi »Diploma in igla«.) Po svetovni vojni je služboval pri dr. Peganu v Ljubljani. Začela se je najplodnejša doba njegovega literarnega ustvarjanja, saj je v kratkem razdobju napisal kar pet dram: »Učiteljica Pavla« (1921), »Kirke« (1922), »Učitelj« (1923), »Magda« (1923) in »Zakleti grad« (1926). Krstne predstave vseh njegovih dram so bile v mariborskem narodnem gledališču in jih je režiral vse, razen »Učiteljice Pavle« g. Valo Bratina. Razen tega je izdal v tem času svoje mladostne povesti pod naslovom »Iz moje domovine« (1922). »Magda« mu je najbolj prirastla k srcu in kadar je govoril o svojih dramskih delih. Jo je zmeraj postavljaval v ospredje.

Odvetniški poklic je začel opravljati v Ptuj, kamor se je preselil z družino 1927. leta in odlej je njegovo literarno delo

TRGOVSKO PODJETJE

„IZBIRA“ NA DEBELO IN DROBNO

Ptuj

Delovni kolektiv trgovskega podjetja »IZBIRA« čestita vsem svojim cenjenim odjemalcem, dobaviteljem in ostalim kolektivom k prazniku ustanovitve nove Jugoslavije.

občutno trpelo zaradi političnih, družinskih in družbenih dolžnosti. Bil je pred drugo svetovno vojno župan mesta Ptuja in njegovo pero je ležalo tisto dobo skoraj nedotaknjeno.

Ko so Hitlerjeve trupe vdrle 1941. leta čez mejo, se je znova znašel nad prepadom: v zaporu so ga gestapovski krvniki bili s samokresi po glavi, suvali z okovanimi škornji v trebuch, ga trpinčili, in posledic tega pretepanja se ni znebil do smrti. (Verno in resnično je to zasliševanje opisal v »Opustošeni brajdi« I. del.) Nikoli ne bom pozabil, kakšnega sem ga videl v taborišču na Borlu, preden so nas izgnali v Srbijo: ves je bil zlomljen, zobe so mu izbili, uničili so njegovo telo, njegov duh pa je ostal.

Tudi v štirih letih mučnega izgnanstva ni nikoli izgubil vere v zmago pravice. Prenašal je glad, ponižanja in fizično delo, katerega ni bil vajen, ker se ni hotel prodati okupatorju, čeprav so mu ponujali zavidne službe. Ostal je kakor zmeraj zaveden Slovenec in patriot. Spominjam se, kako sva v zimskih večerih slonela nad zemljevidom Evrope, na katerem si je črtal napredovanje zavezniških armad. Kadar je padlo kakšno važno fašistično oporišče na fronti, so mu oči sijale v sreči in zmeraj je rekel: »Domov bomo šli...« Prestal je glad in vse druge tegobe izgnanstva ter dočkal svobodo, v katero je tako zaupal.

Njegov ustvarjalni duh se je v tej svobodi znova razmahnil. Napisal je igrice »Bunda« (1944) v srbskem jeziku za partizansko dramsko skupino v Vrnjcih in po vrnitvi v Ptuj je nastala »Opustošena brajda« (1946), »Volkodlaki« in »Talci« in »Kraljevu« (1947), pravljica igra za otroke »Miklavžkove vragolije« (1951) in »Pozne rože« — ciklus pesmi, ki ne bodo ugledale bele-ga dne. V načrtu je imel še kopico del: »Aktivistko Vidko«, »Blazni Pigmalion«, filmski scenarij za »Magdo«, dramatisacijo »Velikega punta« in snoval je še in še. Zgodilo se je, da mi je do pozne noči pripovedoval o svojih velikih načrtih in čudil sem se po vsem tistem, kar je prestal, da je ostalo v njem še toliko zdravega, naravnost mladostnega ustvarjalnega poleta. Čitala sva včasih drug drugemu pesmi — on meni iz cikla »Pozne rože«, jaz njemu iz cikla »Viharne rože«, in zmeraj sem moral skloniti glavo pred mladostno silo 66-letnega očeta, v katerem je bilo toliko svežine,

toliko mladostne ljubezni, da jo je gotovo ponel do bršena del s seboj v grob.

Vendar je že dalj časa ključala v njem bolezen in zdi se mi, da je to slutil. Zapustil je svojo družbo in se zamaknil sam vase ter v svoje zadnje pesmi, iz katerih že diha smrt. Oktobra je legel v bolniško posteljo in vsi smo upali, da se bo srečno dvignil. Mislim sem si, da je zopet šel na rob prepada, da bo pogledal vanj in se vrnil. Nek dan sem mu prinesel v bolnišnično pismo SKUD »Miha Pintar« iz Ruš, v katerem ga prosijo za rokopolis »Miklavžkove vragolije«. Ves srečen mi je iz postelje narekoval odgovor, da jim rade volje odstopi svoj edini izvod »Vragolij« in da jim bo poslal še rezijska navodila, ko pride iz bolnišnice. SKUD »Miha Pintar« teh njegovih navodil ne bo nikoli dobilo. 21. novembra ob 23.50 sem mu za zmeraj zatisnil oči.

Umrl je brez denarja in premoženja, kakor se je rodil. Nikoli v življenju ni hlepel po bogovstvu in njegovi denarnici je ostalo samo tristo dinarjev in kup neporavnanih računov. Odšel je od nas v tisti edini obleki, ki jo je imel in v kateri smo ga vsi poznali...

Ob sončnem zahodu 24. novembra ga je velika množica ljudi spremila na zadnji prepad — nad grob. Narava, katero je tako ljubil, mu je izkazala čast: Sonce, Zvezda, Venera in Mesec so počastili njegov neizgibni padec v Zemljo. Človek je padel v prepad, a za njim so ostala dela, ki si bodo še naprej utirala pot v srca ljudi in vsi, ki smo ga ljubili, se tolažimo, da bo njegov duh ostal večno nad prepadom.

Ostal bo živ. Kakor da še sedi z menoj v sobi, slišim njegove besede, ki jih je zadnji čas v trenutkih malodušnosti toliko ponavljal: »Nihče me ni ljubil, nihče razumel...« Prečno je gledal. Ljubili so ga preprosti ljudje, ki so jokali nad rakvijo, ljubili ga je celo grobar, ki mu je grob kopal, razume ga ljudstvo, saj je njemu zapustil največ, kar je mogel — plemenito arce v svojih delih.

Miha Remec

Dopisujte v
Ptujski tednik

Tovarna volnenih izdelkov Majšperk

s svojim upravnim odborom in delavskim svetom čestitajo vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine k Prazniku obletnice ustanovitve nove Titove Jugoslavije!

Bračič Vladimir:

Spomini na Frančka Kozela — Haložana

Kdor ga je poznal malo globlje, ta ga je imel rad, tega drobnega, vedno nasmejanega haloškega fanta — Frančka Kozela (po domače Šketlinega Frančka) iz Gradišča, ki je bil pri partizanih dobil ime »Haložana«.

Ze v rani mladosti je začel sodelovati pri prosvetnem delu, kjer je bil poštven igralec in redni telovadelec pri Sokolu. Pri tem delu in v kmetijski šoli si je razširil obzorje in postal je zaveden in revolucionaren kmečki fant. Nekoliko bolehnega ga je doletela tudi nemška okupacija. To da je bil neizprosno sovražnik fašizma in goreč patriot, ni treba posebej poudarjati. Zato ga je hitri zlom Jugoslavije in izdajalsko ponašanje nekaterih sorojakov močno bolelo. Spomnimo se, kako mi je deset dni po okupaciji s solznimi očmi pripovedoval nekatere podrobnosti o prihodu Nemcev, o Kržišnici, ki so jo odpeljali in o nekaterih domačinih, ko so ga, navdušen nad nem-

ško soldatesko, na cesti ustavljali in porogljivo spraševali »Kje pa imaš sedaj tvojo Jugoslavijo, kje imaš sokolski znak?« itd. Toda to ga ni potlačilo, ni izgubil vero v osvoboditev in zato tudi ni držal križem rok. Ko sem v avgustu 1941 ponovno govoril z njim, mi je ponovno zaupal, da je član tajne organizacije in da med delavci v kamnolomu pri Zavrču, kjer je bil zaposlen, zbira prostovoljne prispevke za borbo proti Nemcem. »Skoraj vsi, ki so tam, dajejo prispevke,« je dejal in oči so mu gorele od ponosa in sovražstva. (Kdo je bil takrat vse v tej organizaciji, danes ni znano.) Gotovo je, da gre za eno izmed prvih organizacij OF v Ptujem okraju. Če bo kdo izmed tistih, ki so takrat delali v kamnolomu, čital te vrstice, naj sporoči svoj naslov okrajnemu odboru ZB, ali pa naj napiše svoje spomine in pove, kdo je še delal takrat v kamnolomu. Njegove sovražno

zadrževanje do okupatorja in njegovih oboževalcev seveda ni dolgo ostalo skrito in žandarmerija v Cirkulanah ga je začela zasledovati. Tik pred aretacijo, za katero je zvedel po neki vezi, je pobegnil in se prebil preko meje na Dolenski in od tu je prišel Ljubljano. Kmalu nato je odšel z menoj na Kočevsko, kjer sva preživela zimo in zgodaj spomladaj dobila vezo s prvimi partizani, ki so se pojavili na Kočevskem.

5. junija 1942 sva skupno odšla v štab 3. bataljona Zapadno dolenskega odreda, ki je imel takrat svoje taborišče v gozdu ob cesti Starj rog—Smuka. Franček je mislil, da bo takoj dobil orožje toda komisar Lado (France Perovšek) nama je povedal, da nimajo odvišnega orožja in da si morava orožje priboriti v borbi. To je Frančka malo potro. Razumljivo, iti praznih rok v borbo ni prijetno, pa naj bi bil še tak junak, toda v tistih časih je bila to splošna navada — partizani so se oboroževali v z borbah sovražniku zaplenjenim orožjem. Malo klavirno je hodil po taborišču. Enkrat popoldan, bil sem ravno na straži, pa se je razlegel po taborišču radosten

vzklik. Spoznal sem Frančkov glas. Kaj neki se je zgodilo, sem se vprašal. Toda že je dvignil in proti meni vihtel v rokah krasno »Maurserico« in kričal »Marko, puško imam!« in že je bil pri meni. Ves je gorel od navdušenja in mi zasopel hitel pripovedovati, kako je prišel do nje. Našel jo je skrito med dvema skalama, bila je zavita v vrečo in lepo namazana z vazelinom. Popolnoma nova in z rumenim koptom, kar je pomenilo takrat posebno odliko puške, kdor jo je imel je bil ponosen in drugi so ga z zavistjo gledali. In tako puško je Franček našel. Sled sta mu pokazala dva naboja, pozneje jih je našel okrog 50. Kmalu je bilo okrog naju vse taborišče in Franček je znova pripovedoval kako jo je našel, kazal prostor in žarel od sreče. Očistil jo je, da se je svetila, kot da bi šele zapustila tovarno. V taborišču je bil praznik, kajti vsaka nova puška v enoti je pomenila važen dogodek. Drugi dan je prošil komandanta, če sme v patrolo proti Kočevju. Dobil je dovoljenje. Patrola je imela nalogo prinesiti poročilo o gibanju Italijanov okrog Kočevja. Zvedel je, da je bilo potrebno in

se hoteli vrniti, toda Franček je prigovarjal naj še malo počakajo. Preizkusil bi bil rad svojo puško. In res mu je bila sreča tudi tokrat mila. Iz Kočevja je krenila večja patrola proti Stari cerkvi. Naši so jih iz zasede napadli. Italijani so se bežeče umikali. Imeli so enega mrtvega in dva ranjena. Franček je trdil, da je enega položil on. Zvečer mi je podrobno pripovedoval, kako ga je dobil na muho in kako je potem omahnil. Njegove besede so bile tako žive in prepričljive, da sem uverjen, da je res on podil italijanskega fašista. Dobro je preizkusil svojo puško in odšel je bil nanjo še bolj ponosen.

V sredi same roške ofenzive sva se poslednjič videla. Bilo je na Podstenicah v Kočevskem rogu. Skupina dvajsetih fantov se je odpravljala na Kozjanske in v Haloze, da tu dvigne narod k uporoti okupatorju. Med njimi je bil tudi Franček. Ko je zvedel za skupino, ga ni več vzdržalo na Kočevskem. Hotel je v svoje domače kraje, že, kako je treba biti okupatorja, da tu s svojim vzgledom pokaže, da vilje Haložanom poguma in vinarjem pokaže pot iz nji-

hove bede in hlapčevstva. »Ustanovili bomo haloški bataljon in tudi iz Cirkulan jih bomo pritegnili, je delal načrte. Pripovedoval mi je, na koga vse misli da se lahko zanesa. Spraševal me je za svet, kje bi si uredil taborišče, delal načrte, kako bodo zavzeli žandarmerijo in kaznovali izdajalce. Skratka v njem je bilo nešteto načrtov. Pred odhodom mi je zaupal, da je postal kandidat za sprejem v Partijo in zelo ponosen je bil na to. Poslovala sva se. Takrat nisva mislila, da sva si zadnjič segla v roko!

Pozneje sem zvedel, da je skupina padla ob prehodu čez mejo v zasedo, da je tu bil ranjen in kmalu nato ujet. Novembra so ga v Mariboru kot talca ustrelili. Franček Kozel, eden prvih haloških partizanov je dal svoje življenje za lepše življenje haloških ljudi in nas vseh. Vzrasel je iz revnih haloških prilik in se razvil v revolucionarnega in neustrašenega borca proti okupatorju za svobodo! Ko danes to svobodo uživamo je naša dolžnost, da tudi njemu, kot vsem ostalim izrazimo svojo hvaležnost in večno zahvalo!

KAVARNA EVROPA PTUJ

čestita k obletnici naše Republike ter nudi cenjenim gostom prvovrstna jedila in pijače pa najnižjih dnevnih cenah.

Pregled in popis stanovanjskih zgradb v Ormožu sta odkrila razn: nepravilnosti

Ormož, 22. novembra. — Komisija LO MO Ormož je pred dnevi premerila in popisala stanovanja in lokale v Ormožu ter ugotovila pri tem vrsto nepravilnosti. Tako je n. pr. znašala najemna za veliko tri-sobno stanovanje s pritlikinami v hiši bivše Mestne hranilnice samo 180 dinarjev, istočasno pa je plačeval neki delavec za sobo in majhno kuhinjo v stari vlažni zgradbi 250 dinarjev. Glede na uredbo o zvišanju najemnin bi moral sedaj ta delavec plačati po 500 dinarjev mesečno, v prvoimenovanem primeru pa bi znašala najemna samo 360 dinarjev, kar seveda še zdaleka ne bi bilo pravilno in pravično.

V Rogoznici bodo kmalu dogradili Zadržni dom

Rogoznica, 18. nov. (F. Ž.). V Rogoznici so se po dolgem požitku ponovno lotili dela pri dokončanju zadržnega doma. Material, ki jim je primanjkoval in zaradi česar je delo zastalo, so nabavili. Najeli so delavce, ki so se dela pridno lotili. Pri dovozu materiala so vaščani radi pomagali. Prav posebno so se izkazali kmetje iz Brstja, ki so dali največkrat živino na razpolago.

Zadnje dni urejujejo lepo prostrano dvorano, ki bo lahko s svojo prostornostjo sprejela veliko število gledalcev. Medtem ko se delo primika h koncu in bo še letos končano, se rogozniska mladina pridno pri-

Komisija je še ugotovila, da so v Ormožu le tri hiše splošno ljudskega premoženja, katere so oskrbniki, oziroma stanovanjci sproti popravljali in sicer: zgradba, ki je v njej postaja LM, zgradba pošte ter sosednja zgradba ter nova stanovanjska hiša pri Majerču.

Med ugotovitve komisije spada tudi dejstvo, da stanovanjci premalo ali nič ne pazijo na stanovanjski fond ter da gre marsikje škoda na stanovanjih na račun malomarnosti stanovanjcev.

Posebno vprašanje predstavlja v Ormožu graditeljstvo stanovanjskih hišic vprašanje kredita, ker ga v večini, zaradi tega ker »butajo«, ne morejo dobiti.

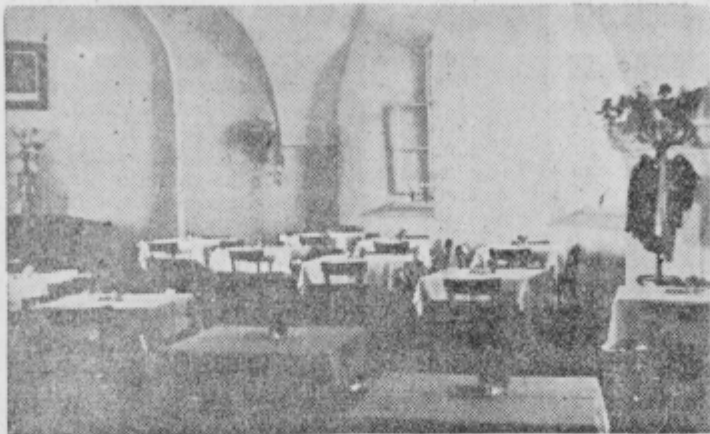
pravlja na otvoritev. Dramska sekcija je ponovno zaživela, tako da bodo lahko vsako nedeljo pripravili program, kar je do zdaj v Rogoznici zaradi prostorov bilo zelo redko. Z zgraditvijo zadržnega doma bo delo mladinske kakor tudi vseh ostalih organizacij ponovno zaživelo. Že sedaj pripravljajo več predavanj in krožkov. Hkrati bodo tudi ustanovili strelsko družino, za katero je veliko zanimanje.

V proslavitev Dneva republike bo tudi svečana otvoritev zadržnega doma v Dornavi, kar je lep uspeh rogozniske občine v letošnjem letu.

Naše gostinstvo bi se lahko dvignilo na svetovno stopnjo

Ptuj, 24. novembra (LP). Ko so mnogi obiskovalci vseh delov naše domovine, naši državljani in inozemci, letos pregledovali številne prospekte agencij in podjetij za promet s potniki in turisti naše domovine in inozemstva, niso mogli v njih zaslediti podatkov in priporočil za razna gostišča iz našega okraja, kar je imelo za posledico, da v naše kraje ni bilo potnikov in turistov, kot bi jih sicer lahko. Lepote naših krajev in razne tukajšnje

v času letnih dopustov, res v okraju ni bilo izgledov, da bi se stanje tozadevno popravilo in da bi se vsaj eno izmed gostinskih podjetij resno zavzelo za razvoj turizma v našem okraju in za dvig ugleda našega gostinstva iznad dosedanjega povprečja lokalnih gostiln z jabolčnikom, vinom, kruhom in cenejšimi klobasami, ki res ne morejo privabiti za daljše bivanje tudi najskromnejšega domačega, še manj pa tujega letoviščarja.

Jedilnica na gradu Borl

zgodovinske zanimivosti so sicer svetu dovolj znane, zato pa je toliko večje zanimanje za takimi gostišči v okraju, ki bi bili v stanju sprejeti in oskrbeti tudi daljši čas, zlasti v času letnih dopustov, večje število izletnikov, potnikov, turistov in dopustnikov.

Te ugotovitve in izkušnje bi nam morale biti resno opozorilo, da se boljša gostišča v okraju z Gostinsko zbornico v Ptuj na čelu nekoliko resneje zamislijo nad vprašanjem, kako bo s tem vprašanjem prihodnje leto.

Že večkrat je bilo govora o številnih gostilnah socialističnega zakupa ter privatnih gostinskih obratih, ki služijo večini noma vprašanju preživetja gostilničarjev, ne služijo pa toliko potrebam socialističnega gostinstva, ki bi moralo biti sposobno služiti razmahu tujeskega prometa. Do usposobitve letovišča na Borlu za sprejem domačih in inozemskih gostov

Kot je znano, se podjetje »Putnik« v Beogradu že sedaj nudi gostišče, ki so sposobna za konkurenčni boj na polju svetovnega gostinstva. Kot se kaže, mu je pripravljena poma-

gati pri dvigu ugleda našega gostinstva in zanimanja za lepote naše domovine tudi ptujška gostinska zbornica. Žal pa resno trudi seznaniti vsa gostinska podjetja, predvsem večja, z zanimanjem zunanjega sveta za sposobnosti naših gostišč, predvsem pa za cene gostinskih uslug, skratka za pomen zadostnega zanimanja med upravami gostinskih obratov socialističnega sektorja ter med privatniki, da bi dejansko prišla v svetovne prospekte tudi imena gostišč ptujškega okraja in da bi potem tudi sprejemala goste, ki bi jim ugajale njihove ponudbe zlasti glede na cene. Prvi rok — 31. oktober t. l. — za prijave v pošte prihajajočih gostišč je že potekel. Ostalo je le še malo časa, da zbere ptujška gostinska zbornica potom posebnih obrazcev potrebne podatke o gostiščih, ki bi prišla v pošte v prihodnji sezoni, in jih pošlje Putniku.

V zvezi s tem problemom se je treba resno zamisliti tudi nad škodo našemu gospodarstvu, če bi po krivdi malomarnega odnosa sposobnih gostišč izostala v programih in propagandnem materialu našega »Putnika« in inozemskih turističnih birojih imena gostišč našega okraja (Borl, Statenberg pri Makolah in druga), ko se nam nudi prilika, da svet spozna lepote naše socialistične domovine in da se naše gostinstvo dvigne na svetovni sloves.

O spremembah in dopolnitvah uredbe o otroških dokladah

Delavci in nameščenci, ki imajo več kakor 2 ha zemlje, nimajo pravice na otroško doklado — Pri cenзуsu se bo upošteval davčni predpis za l. 1951

Kakor poroča beograjska »Politika« je bil te dni sprejet predlog o spremembah in dopolnitvah uredbe o otroških dokladah, po katerem bo zaviselo uveljavljanje pravice na otroško doklado in višina te doklade od premoženjskega stanja zaposlenih državljanov. Tako bodo prejeli vsi tisti, ki so lastniki posestva ali imajo kak drug obdavčen dohodek, otroško doklado po točno določeni lestvici. Če znaša n. pr. davek (ne davčna osnova op. ur.) na dohodek iz kmetijstva letno 200 dinarjev na člana družine, bodo prejeli delavci in uslužbeni za svoje otroke ves znesek otroške doklade, to je po 3000 din. Toda, če znaša davek na člana družine od 200 do 300 dinarjev letno, bo znašala otroška doklada dve tretjini, to je 2000 din. Dalje, če znaša davek na člana gospodinjstva letno 300 do 400 dinarjev, se zniža znesek otroške doklade na dve tretjini celotnega zneska, torej na 1000 dinarjev.

V primeru, da znaša neki drug dohodek, ki se obdavči, kakor je to pri hišnih lastnikih, zdravniških, ki imajo privatno prakso in podobno, na člana družine do 1000 din mesečno, bo otroška doklada ostala, kakor je bila doslej, to je 3000 din. Toda če znašajo taki dohodki na člana družine mesečno od 1000 do 1500 dinarjev, tedaj bo otroška doklada znašala le še dve tretjini celotnega zneska, to je 2000 din. Če pa je ta dohodek od 1500 do 2000 din na člana družine mesečno, bo znašala otroška doklada 1000 din za otroke.

Redne otroške doklade v prihodnje ne bodo prejeli tisti, ki imajo več kakor 2 ha zemlje. Prav tako nimajo pravice do redne otroške doklade lastniki kmetijskih posestev, ki plačujejo letno več kakor 400 din davka na člana družine, ter osebe, ki imajo kak drug davku podvržen dohodek, če znaša ta dohodek več kakor 2000 din mesečno na člana družine. To pride v poštev pri nekaterih hišnih lastnikih, zdravniških in dentistih, ki imajo privatno prakso, in podobno.

Pri ugotavljanju tega, ali ima kdo pravico do otroške doklade ali je nima, se jemlje kot merilo davčni predpis iz leta 1951. Vsi drugi delavci in nameščenci, ki jih ne zadenejo določbe te uredbe, bodo še nadalje prejeli otroško doklado po 3000 din.

Z neupravičenimi izostanki se izgubi pravica do redne otroške doklade

Po novem načrtu uredbe izgubijo pravico do redne otroške doklade vsi tisti delavci in uslužbeni, ki izostanejo v enem

meseču z dela brez opravičila dlje kakor pet dni. Take osebe bodo ponovno pridobile pravico do otroške doklade, ko na novo izpolnijo delovni staž 12 mesecev. Zato so podjetja, ustanove in uradi dolžni, da sporočajo pristojnim zavodom za socialno zavarovanje vse neupravičene izostanke v meseču. Če tega ne storijo, gre znesek neupravičeno izplačanih dokladov v breme plačnega sklada podjetja, odnosno v breme proračuna ustanove in urada.

Če odpovedo delavci ali uslužbeni iz upravičenega razloga službo, se jim čas službe pred tem šteje v nepretrgani delovni staž, to se pravi, da ne izgubijo pravice na redno otroško doklado. Vendar je potrebno, da se v tem primeru ponovno zaposlijo najkasneje v 15 dneh po prekinitvi službenega razmerja.

Odločba, ki govori o skrbi za pravilno uporabo otroške doklade

Če ugotovi pristojni skrbstveni organ, da oče, ki prejema otroško doklado, ne uporablja tega denarja za vzdrževanje otroka, temveč v druge namene, lahko izplačuje otroško doklado materi. Če pa isti organ ugotovi, da uporabljata oče in mati otroško doklado nepravilno, mora zavarovati koristi otrok na način, ki se mu zdi najbolj primeren. Primerne protizakonitega uporabljanja otroške doklade bodo sporočali pristojnim socialnim organom izvršni odbori sindikalnih podjetij. Spremenjena in dopolnjena uredba o otroških dokladah se bo uporabljala od 1. decembra 1952 dalje.

KAVI GROZI NEVARNOST

Dva strokovnjaka ameriškega ministrstva za kmetijstvo sta odšla na petmesečno potovanje, na katerem bosta v okviru programa tehnične pomoči drugim deželam obiskala področja francoske Ekvatorialne Afrike, Kameruna, Belgijskega Konga, Angole, Tanganike, Kenije, Ugande, Madagaskarja, Južne Indije, Ceylona, Malajskih otokov, Jave in Filipinov. Proučevala bosta način učinkovitega boja proti listni rji, ki ogroža kavine nasade. To rastlinsko bolezen prenaša veter in širi zelo hitro. Strokovnjaki za kavo menijo, da bodo boleznj kos, še vedno pa iščejo učinkovito sredstvo, da bi kavo rešili.

Zanimivo je, da razen v omenjenih deželah listna rja napada tudi plantaže kave v Latinski Ameriki, kar je za svetovni pridelek kave posebno hud udarec. Na Latinsko Ameriko odpade namreč 85 do 90% celotnega svetovnega pridelka kave.

Čestitamo ob Dnevu
republike

Gostilna
»BELI KRIŽ«
PTUJ

LETOVIŠČE
»BORL«

MESTNE LEKARNE
PTUJ

Gostinski obrat
»ZUPANČIČ«
in bife
PTUJ

LUKAČEK FRANJO
splošno kleparstvo
ORMOZ

KMEČKA
OBDELOVALNA
ZADRUGA
SOBETINCI

Gradbeno podjetje
»DRAVA«
PTUJ

Gostilna
»PRI POSTI«
PTUJ

MERNIK ANTON
medičar in svečar
PTUJ

MARIBORSKE
OPEKARNE
obrat
PTUJ — ŽABJEK

Pozdravljamo državni
praznik 29. november
in obljublamo, da bomo
še nadalje vestno izpolnjevali svoje naloge

SPLOŠNO
MIZARSTVO
IN ŽAGA — PTUJ
NA PRISTANU 4

Kolektiv trgovskega podjetja

»PRESKRBA«

PTUJ

NA VELIKO

NA MALO

čestita delovnemu ljudstvu
ob prazniku DNEVA REPUBLIKE 29. novembra

Potrošnikom postrežemo z bogato izbiro v lastnih poslovalnicah:

- Špecerija pri »NAMI«, Kvedrov trg 4
- Špecerija-delikatesa, Krekova ulica 2
- Veleblagovnica »MERKUR«, Srbski trg 2
- Manufaktura »ZVEZDA«, Srbski trg 2
- Špecerija, Srbski trg 3
- Železnina pri mostu, Hrvatski trg 5
- Trgovina s steklom, Slovenski trg 10
- Galanterija-papirnica, Lackova ulica 3
- Manufaktura »PRI DRAVI«, Hrvatski trg 5
- Usnje-čevlji, Krekova ulica 10
- Špecerija-koloniale, Slomškova ulica 10
- Špecerija »PRI SEJMIŠČU«, Ormoška cesta
- Ormoški magazin, Ormož
- Špecerija pri mostu, Sp. Breg
- Trgovina z mešanim blagom na Bregu
- Trgovina »PRI KMETU«, Ormož
- »PRESKRBA«, Strnišče
- »PRESKRBA«, Majšperk

Delavci, nameštenci, delovna inteligenca!

DAN REPUBLIKE je naš veliki praznik, zato ga bomo tudi svečano proslavili!

(Slika na 1. strani)

Delovni kolektiv

»GRADIS IMM« Strnišče

pošilja borbene pozdrave vsem
delovnim kolektivom in želi še
večjih uspehov v borbi za
izgraditev socializma!

Tovarna glinice in aluminija v Strnišču— gigant našega časa

Strnišče, 26. nov. 1952 (M. B.)
S številnih gričkov vinorodnih
Haloz, zelenega Pohorja in za-
hodnega obronka Slov. goric se
odpira pred očmi zanimiv pog-
led na enega najbogatejših de-
lov naše ožje domovine — na
Dravsko polje.

Pogled po Dravskem polju je
vsled številnih naravnih lepot
pravi užitek tudi za najbolj
razvajenega opazovalca. Z gri-
čki obdano ravno in široko po-
lje je obarvano s temnimi lisa-
mi borovih in smrekovih goz-
dov, plodne njive se v obliki
številnih geometrijskih parcel
razločujejo med seboj po razno-
barvnosti v nešteti odtenkih,
med polji so pa raztresene bele
vase — obdane z zelenjem sa-
dovnjakov in brajd.

Toda sredi temnih gozdov pa-
dajo v oči številni objekti naše-
ga mladega industrijskega gi-
ganta — Tovarne glinice in alu-
minija v Strnišču. Med mnoš-
tvom in bogastvom Dravskega
polja, ki jih je ustvarila in ki
nam jih daje narava, je Tovar-
na glinice in aluminija dokaz,
da so tudi ustvarjalne sile člo-
veka v stanju napraviti nekaj
velikega in nekaj tako lepega
kar se lahko kosa z bogatstvom
in lepoto narave.

Tovarno glinice in aluminija
v Strnišču so začeli med vojno
graditi že Nemci, z namenom,
da bi povečali svoj oborožitveni
potencial. Svojevrstno svoj
fašistični ideologiji so pri gra-
dnji zaposlili nad tisoče sužnje-
v, ki so jim delali brezplačno, za
slabo hrano in bedno ležišče na
bornih deskah. Kljub temu so
do konca vojne uspeli zgraditi
le 13 % od skupno predvidenih
gradbenih in montažnih del in
še to le na delu tovarne, ki je
predvidena za proizvodnjo gli-
nice.

V prvem delu, to je v tovarni
glinice se bo iz boksitne rude
potom kemičnega procesa pri-
dobivala glinica, ki se lahko
smatra že kot gotov produkt, in
se za drag denar lahko proda
na svetovnem tržišču. Toda mi
nismo planirali, da bi se na
svetovnih tržiščih pojavili z

glinico, temveč smo zgradili v
Strnišču še drugi del aluminij-
skega kombinata, tovarno alu-
minija. Tudi se bo iz glinice
elektrolitskim potom pridobival
aluminij.

Kapaciteta tovarne je predvi-
dena na 50.000 ton glinice in
30.000 ton aluminija letno. To
so vsekakor za naše dosedanje
pojme kapacitete in potrošnje
nepojmljive količine. Vsekakor
bo proizvodnja količinski raz-
zumljivejša prikazana, če si za-
mislimo, da je 30.000, 60 kom-
pletnih tovornih vlakov iz 50
vagonov in da vrednost 30.000
ton aluminija znaša okrog 9 mi-
liard dinarjev. Vzporedno s
pridobivanjem glinice in alumi-
nija se bodo v toku procesa iz-
dvajali še razni vzporedni pro-
dukti, kot so: rdeče blato z ve-
liko količino železa, vanadin,
surovi katran, katransko olje,
surovi fenol itd. Tudi vsi ti
vzporedni produkti, ki jih bomo
v Strnišču pridobivali so v naši
industriji, posebno v kemični,
zelo iskani artikli. Celokupna
vrednost letne proizvodnje alu-
minijskega kombinata v Strni-
šču bo gotovo presegala 12 mi-
liard dinarjev.

Kakor že navedeno, se glini-
ca pridobiva iz boksita, katere-
ga bomo dovažali iz istrskih,
bosanskih ali dalmatinskih rud-
nikov. Razen boksita se bo v
toku procesa porabila tudi pre-
cejšnja količina premoga in
električne energije. Z premo-
gom se bo tovarna oskrbovala
v glavnem iz bližnjega velenj-
skega bazena z električno ener-
gijo pa bodo tovarno oskrbovali
dravske hidrocentrale. Za eno
tono glinice se bo rabilo pribli-
žno 2,5 toni boksita, okrog
2,9 tone premoga in okrog 0,17
ton kalcinirane sode. Za proiz-
vodnjo 1 tone aluminija se bo
pa rabilo okrog 2 toni glinice.

Po začasnem zastoji monta-
žnih del, do katerega je prišlo
leta 1949 in 1950 vsled odpovedi
sporazuma od strani Madžarske,
je letos gradbišče zopet oživel
bolj kot kdaj koli prej. Opre-
ma, ki je za pogon tovarne nu-
jna, je v največjem delu že pri-
splela in se tudi že montira.

Spuščanje tovarne v pogon je
predvideno v začetku leta 1954
in sicer za obrat glinice z polno
kapaciteto 50.000 ton, za obrat
aluminija pa z polovico predvi-
dene kapacitete to je z 15.000
tonami letno. Z polno kapacite-
to bo začela obratovati tovarna
aluminija takrat, ko bo konča-
na tudi druga dvorana elektro-
lize, ki je sedaj še v gradnji.

Vsa dela v tovarni bodo v
največji meri mehanizirana ta-
ko, da bo poraba delovne sile
čim manjša. Kljub temu bo to-
varna, ko bo v pogonu lahko
zaposlila okrog 1800 delavcev.
Vsled mehanizacije kmetijstva
bo v našem okraju, ki je pre-
težno kmetijskega značaja sigurno
prišlo do višja delovne sile,
katero bo se lahko zaposlilo v
tovarni v Strnišču.

Razen tovarniških objektov
se v Strnišču gradi tudi novo
delavsko naselje. Že sedaj je
gotovih in naseljenih 180 kom-
fortnih stanovanj, v gradnji pa
jih je še okrog 100. Tudi druž-
beno življenje se je že dobro
razvilo. Strniščani so lahko pono-
sni na svojo delavsko-kulturno
umetniško društvo »Svoboda«,
ki je prvo je vrste v ptujskem
okraju. »Svoboda« je dose-
gla že vrsto lepih uspehov.
Pevski zbor je žel polno prizna-
nje povsod, kjer se je pojavil.
Tudi novo ustanovljena godba
na pihala je zelo aktivna in je
že večkrat nudila strniški publi-
ki prijetno razvedrilo. Razen
tega delajo aktivno tudi šahov-
ska, lutkovna in dramska
sekcija »Svobode«. Tudi nogo-
metno društvo Aluminij nam
skupaj z ostalimi društvenimi
organizacijami potrjuje dejstvo,
da se v Strnišču ne gradi samo
velika tovarna, temveč da se
vzporedno z graditvijo tovarne
gradi tudi nov socialistični člo-
vek, ki si po napornem delu že-
li zdravega razvedrila.

Nova tovarna, novo delavsko
naselje, in novi socialistični
ljudje, ki se v Strnišču gradi-
jo, so lahko ponos vseh naših
delovnih ljudi, ker so eden od
prvih in največjih uspehov ve-
like borbe za zgraditev socia-
lizma v našem okraju.

UREJENO STANOVANJE

važen zdravstveni činitelj

San. teh. Ivo Kostanjšek

Človek je zaradi zaštite pred
vremenskimi vplivi in toplotni-
mi spremembami zlasti po-
zimi navezan na stanovanje.
Varuje ga pred mrazom ali vro-
čino, odvisno od zemljepisne
lege določenega kraja in od
letnega časa, varuje ga tudi
pred padavinami in vetrovi.
Stanovniška kultura je vedno
odvisna od splošne kulturne
ravnosti človeške družbe, — v ve-
liki meri pa je odvisna tudi od
vsakokratne družbene ureditve.

Marx in Engels sta v drugi
polovici devetnajstega stoletja
mnogo pisala in razpravljala
o stanovniški krizi ter ugotov-
ila, da je mogoče stanovniško
vprašanje pravilno in po-
polnoma urediti edino v so-
cialistični družbeni ureditvi.
— Ta ugotovitev ima svoj globlji
pomen: v državah, kjer ima de-
lavski razred urejeno stano-
vanjsko vprašanje, je delovna
storilnost na zelo visoki stop-
nji. Udobno in zdravo bivanje
dviga človeka v vseh ozirih —
dviga njegovo stopnjo izobrazbe,
ker so dani pogoji za samoz-
obraževanje, dviga njegove fi-
zične sposobnosti po zadostnem
in dobrem počitku, slednjič
vpliva v veliki meri na mo-
ralno kvaliteto človeka in druž-
be. Človek, stisnjen v neurejeno
in nazadnje v zanemarjeno sta-
novanje, polagoma in sigurno
moralno propada. Sreča mar-
sikatore družine je bila poru-
šena prav zaradi slabih stano-
vanjskih razmer. — Stanovanje
pa ima končno tudi socialni
pomen, saj daje prostor za raz-
voj človeške družbe.

Zelo važen — če ne morda
najvažnejši — je vpliv stanova-
nja na zdravstveno stanje člo-
veka. Vrsta nalezljivih bolezni
se širi zlasti v nehygienskih in
tesno naseljenih stanovanjih.
tu je leglo takolimenovanih so-
cialnih bolezni. Borba z jetiko
in v neki meri tudi s spolnimi
bolezni je v nemali meri

otežkočena ravno zaradi neure-
jenega stanovanjskega vpraša-
nja. Otroške nalezljive bolezni
(oslovski kašelj, ospice, davica,
škrlatinka i. dr.) kaj rade ma-
sovno domujejo v nezdravih
stanovanjih, mnogo otrok obo-
leva za angleško boleznijo (ra-
hitis) v takih stanovanjih, ker
imajo premalo sonca in zraka.
— Naše masovne zdravstvene
akcije bodo v veliki meri iz-
zvenele v prazno, če ne bomo
vzporedno reševali tudi stano-
vanjskega vprašanja.

Če govorimo o potrebi po
ureditvi stanovniškega pro-
blema v splošnem, se nam
nujno vsiljuje vprašanje, kakš-
no naj bo po hygienskih načelih
urejeno stanovanje, kakor tudi,
kateri činitelji vplivajo na
zdravo bivanje človeka. —
Osnovne zahteve na sodobno
hygiensko stanovanje bi karak-
terizirali nekako takole:

Prvič: biti mora dovolj pro-
storno, suho, svetlo in toplo
(odnosno hladno v vročem ze-
meljskem pasu).

Drugič: zajamčena mora biti
možnost preskrbe z dobro pitno
vodo kakor tudi vodo za go-
spodarske potrebe. Urejeno
mora biti odstranjevanje raznih
odpadkov in fekalnih snovi.

Tretjič: biti mora zaščiten
pred raznimi vplivi, ki motijo
mirno bivanje človeka in vpli-
vajo posredno na njegovo zdrav-
stveno stanje (tropot, dim in
saje ter odpadne vode raznih
industrij, prah in ropot ob važ-
nih prometnih cestnih zvezah).

Posebne zahteve postavljamo
tudi na zemljišče (stavbišče),
na katerem naj gradimo stano-
vanjske zgradbe. V stremiljenju
ustvariti si lasten dom, ljudje
iz čisto gospodarskih razlogov
ravno v tem oziru mnogo greše.
Ustvariti čim hitreje in čim ce-
neje lastno ognjišče le premo-
gokrat prezre odnosno se ho-
čejo izogniti bistvenim zahte-

vam gradbenih predpisov, če
tudi v lastno škodo. Ta pojav
bi se mogel iz objektivnih ozir-
rov do neke meje opravičiti,
vendar je prav in nujno po-
trebno, da gradbeni in sanitarni
organi dosledno preprečujejo
škodo, ki bi zaradi takih in
enakih težav mogla nastati v
reševanju perečega stanovni-
škega vprašanja. Prav posebno
se je potrebno boriti proti ta-
kim hibam na našem podeželju.

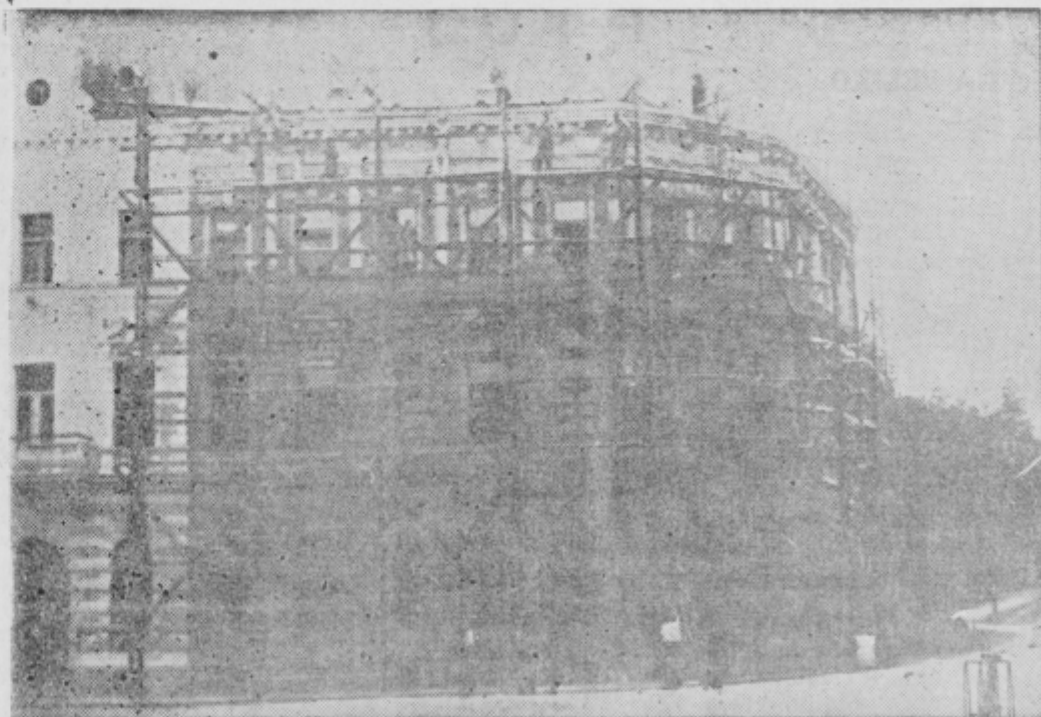
Končno ne smemo prezreti
ene izmed zelo važnih okolno-
sti, to je negovanje in vzdrže-
vanje stanovniških prostorov,
kar bistveno vpliva na kvali-
teto stanovanja. Sleherno, pa
tudi tehnično najbolj urejeno
stanovanje, postane v zdrav-
stvenem oziru manjvredno, če
zanemarimo njegovo nego in
vzdrževanje. Ta pojav je zlasti
pogost v večjih stanovniških
zgradbah, kjer manjka učin-
kovita kontrola nad stanovalci,
zlasti če jim manjka osnovna
zdravstvena kultura in čut do
lepega in dobrega.

Delavski razred nove Jugo-
slavije je od leta 1945 dalje
vlagal vse svoje sile v to, da
obnovi in čimprej zgradi boljše
življenje sebi in potomcem. Z
velikim delovnim poletom je
gradil industrijo, električne cen-
trale itd. hoteč uvrstiti svojo
domovino med napredne države
sveta. Ta cilj je v glavnem do-
sežen in se že začena doba, ko
bo z istim poletom začel gra-
diti zase — za dvig stanovni-
ške kulture, za izboljšanje zdrav-
stvenega stanja, ki je v veliki
meri odvisno od rešitve stano-
vanjskega vprašanja.

Z enako resnostjo kot smo se
lotili reševanja velikih gospo-
darsko-političnih vprašanj, se
bomo v bližnji bodočnosti re-
šili perečega stanovniškega
vprašanja, ko bomo lahko na
prste našli primere, da bi
v enem ali drugem delu Ptuj-
a ali v okolici v dveh stanovanj-

Okrajno remontno podjetje Ptuj

ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE!

ZBIRALNI CNETER PTUJ IN ORMOŽ

„KOTEKS“

odkupi:

SVINJSKE KOŽE, DOMAČE

I. vrsta kg 150.— din.

SVINJSKE KOŽE, DOMAČE

II. vrsta kg 120.— din.

ZAJCI, DIVJI IN DOMAČI

kom. 1/1 50.— din.

kom. 1/2 25.— din.

skih prostorih brez kuhinje in
vsakršnih pritliklin bivali trije
odrasli člani družine in šest
otrok, da bi v službi zlahka
opazili, da prihaja ta ali oni
delavec v službo neprespan,
ker spijo pri njem otroci ali da
bi v šoli pisali v otroške živ-
ljenjepise pripombe, da so otro-
ci živeli v slabih stanovniških
razmerah itd., kakor je to se-
daj še marsikje primer, ki nam
ravno ni v čast.

Niso daleč leta, ko bo sedanja
stanovniška zapuščina le še
stvar odmaknjene preteklosti, v
kateri je bilo desetletja stano-
vanjsko vprašanje nerešljivo
zato, ker je ljudstvo imelo le
voljo, da bi ga rešilo, ni pa
imelo sredstev, da bi samo za-
čelo v zadostni meri z borbo
za nova stanovanja oprto na
pomoč družbenega gospodar-
stva.

Kmetje!

Za praznik „DAN REPUBLIKE“ naj počiva naše delo. Svečano oblečeni se bomo udeležili proslav in ves dan počivali!

Vinarska zadruga v Ptuiu

kletarski obrat, trstnica in gostinski obrat
čestita k Dnevu Republike.

Kmečko obdelovalna zadruga „OSOJNIK“ Ptuj

čestita vsem zadrugnikom in delovnim kmetom k državnemu prazniku.

Z roditeljskih sestankov marko vske šole

Mnogo predlogov smo dali staršem v korist otrok

Ko razpravlja učiteljstvo o neuspehih tako pri vedenju, kakor tudi pri učenju, prihaja vedno do zaključkov, da je eden izmed glavnih vzrokov slabega neuspeha premajhna povezanost med šolo in domom. Postaviti tesno povezanost med šolo in domom pa si je postavilo za nalogo učiteljstvo markovske šole in sicer na ta način, da je pri-

te sestanke svoje otroke ter skupno razčlenjali vse pozitivne, dobre in slabe lastnosti v nadi in upanju, da bo to vendar vodilo k izboljšanju. Mogoče, da je tudi tega ali onega starša zabolelo, ker ni dobil zadovoljivih odgovorov, vendar pa je sam sebi obljubil, da mora biti prihodnjič drugače — boljše.

Na teh sestankih se je torej razpravljalo o vedenju in učenju učencev dotične vasi, o težavah pri osvajanju učne snovi, pri učenju na splošno in pisanju domačih nalog in zakaj jim delajo težave. Mnogo se je tudi govorilo o vedenju učencev v šoli, izven šole in celo o vedenju v domači družini, za kar so prinesli primere pravih in nepravilnega vedenja starši sami. Te poedine primere so skupno razčlenjevali in se porazgovorili o potrebnih ukrepih. Niti na enem sestanku pa tudi niso pozabili obravnavati o negativnem vplivu, ki ga ima na otroka nedovoljna hrana. Mnogo je še namreč takih primerov, da učenci prihajajo v šolo brez toplega zajtrka ali celo kosila. Ravno tako se je razvil živahen razgovor o uživanju alkoholnih pijač predšolske in šolske mladine. Vse te kvarne vplive so starši obsojali in z vso resnostjo zahtevali, da se morajo v bodoče odstraniti.

čelo organizirati vaše roditeljske sestanke. Ravno v teh tednih je celoten učiteljski zbor večer za večerom obiskoval skupno vasi ter prirejal vaše roditeljske sestanke. Poudarjamo, da se je teh sestankov udeleževal vsak učitelj, ki resnično ni bil zadržan na kakem sestanku oziroma tečaju, in sicer iz teh razlogov, da bi lahko nudili staršem čim točnejša pojasnila in podatke za vsakega otroka na šoli.

Ti sestanki so torej imeli namen, vzpostaviti čim tesnejše odnose med šolo in domom, kar bo vsekakor služilo dvigu pravilne vzgoje in izboljšanju učnih uspehov pri učenju.

Poglejmo pa si še sedaj v številkah, kako so ta poziv učiteljskega zbora razumeli starši in kako so se temu pozivu odzvali po poedinih vaseh.

Vaščani vasi Nova vas so se najboljše izkazali z udeležbo 79,2%, Borovci 70%, Sobotinci 68,4%, Spuhlje 66,6%, Bukovci 57,7%, Stojanci 55,04%, Zabovci 54%, Markovci 42,9%, Prvenci 37,2% in Strelci 36%, odkoder je bila najslabša udeležba. Tako se je od 572 učencev udeležilo staršev le za 333 učencev, kar je povprečno 56,7%. Z žalostjo še ugotavljamo, da za ostalih 43,3% vpisanih učencev še starši niso našli par uric, da bi prišli na sestanek in se pozanimali za svoje otroke. So pa še celo primeri, da poedinci izjavljajo napram svojim otrokom, da se sestankov nočejo udeleževati. Razpravljati o takih starših je vse odveč, kajti oni cenijo svojo živino več kot svojega lastnega otroka. Tak otroci so pa tudi pomilovanja vredni.

Ker smo že govorili o pomenu in navzočnosti teh sestankov, pa si še sedaj pogledajmo vsebino teh sestankov.

Toplota je čutil človek-učitelj-vzgojitelj v svoji notranjosti, ko je videl, da so ga obkrožili očetje, matere, bratje ali sestre, ali pa celo otrokovi skrbniki ter zastavili nebroj različnih vprašanj (predvsem se je to dogodilo v Zabovcih, Novi vasi, Stojncih in Bukovcih). Bili so celo primeri, da so starši pripeljali na

Razgovor se je vršil tudi o telesnih kaznih. Mnogo je bilo takih staršev, ki so obsojali telesne kazni, je pa še med njimi dosti tudi takih primerov, ki sami zahtevajo, naj bo šiba tisto odredilno sredstvo, ki bo pripeljalo otroka do nove maše. Se go znaki, da je naša predšolska mladina vzgojena samo na podlagi telesne kazni in da je postala gluha za lepo besedo. Kljub vsemu pa učiteljstvo v teh letih resnično opaža veliko preokretnico v načinu vzgoje, saj imamo sedaj že veliko otrok, ki obiskujejo šolo in so vajeni ubogati na lepo besedo, opomin in svarilo.

Mnogo je bilo razgovorov o vsebini pouka. Nekateri starši so prav živahno izražali različne probleme, na podlagi katerih je učiteljstvo dokazovalo, da mora biti pouk na pravi resnični znanstveni podlagi, da moramo vzgojiti ljudi, ki bodo znali pravilno tolmačiti prirodne pojave brez bajeslovnih bitij.

NE ZANEMARJAMO OTROK

Tudi na osebno higieno se ni pozabilo. Opaža se namreč, da učenci višjih razredov, predvsem gimnazije, prihajajo v šolo čisti, dočim prihajajo nekateri učenci nižjih razredov v šolo umazani, ker so prepuščeni sami sebi. Ni dolžnost učitelja, da bi samo on priganjal učence k umivanju in čiščenju, in danes ne drži več odgovor, da ni mila.

Ceravno smo še v novembru, vendar je že čas, da pričnemo misliti na prireditev Novoletne jelke. So še poedinci, ki imajo napačno mnenje o Novoletni jelki in obdaritvi otrok, vendar pa moramo tudi naši deci enkrat na leto prikazati, da mislimo in z nami naša ljudska oblast in jo želimo razveseliti. Upamo, da se v letošnjem letu ne bo ponovil žalosten primer, da se za otroke iz Sobotince ni poskrbelo, kot so se za ostale otroke iz drugih vasi.

PRAZNOVANJE DNEVA REPUBLIKE

Ljudstvo smo tudi opozorili na bližajoči se državni praznik, katerega naj proslavijo z za-

vestjo nezavisnih, svobodnih državljanov, polnih narodne zavesti. Tako bo lahko vsak tujec, ki bo šel skozi naše vasi in deželo videl, da ljubimo svoj rod in dom in cenimo svobodo kot največjo dobroto.

POSOLILLO ZA OBNOVO ŠOLE

Tudi o obnovi šolskega poslopja je bilo precej razgovorov. Nabaviti je še potrebno nekoliko komadov oken, ostala vzdati, popraviti in preurediti stranišča in vodnjak. Prišli so do zaključka, da bi bilo najbolje nabaviti pri Narodni banki posojilo na večletno odplačilo. Tako bi se šola končno uredila in postala resničen dom veselja in ljubezni našemu otroku, kamor bi z veseljem zahajali, ona sama pa s svojo zunanostjo puščala močan vpliv v mladih srcih.

ZANIMANJE ZA KMETIJSKE IZOBRAŽEVALNE TEČAJE

Poleg vseh nalog je ljudstvo obljubilo, da se bo udeleževalo Kmetijskega nadalj. izobraževalnega tečaja, ki ga pripravlja učiteljstvo. Na ta tečaj bodo prihajali stari in mladi, saj so obljubljeni predavatelji, kot ing. tov. Zorec (10. dec. ob 14. uri) o zaščiti rastlin pred nalezljivimi boleznimi; o umetnih gnojilih (dr.), tov. Novak (17. dec. ob 13. uri) o trničarstvu in sadjarstvu, tov. Jerin (o prvi pomoči živali

V Ormožu kandidira TOV. BRAČIČ VLADIMIR

ki si je pridobil zaupanje ljudstva z borbenostjo v času NOB od 5. 6. 1942, dalje kot borec v zapadno dolenskem odredu III. operativne zone, v IX. korpusu, kot politkomisar tudi v XIX. SNOB, kot vodja div. partijske šole XXX. divizije, saj je bil sprejet v KP julija 1942. Po osvoboditvi je bil kot prosvetni in politični delavec v Lendavi, Ormožu in sedaj je profesor na ptujski gimnaziji.

Z izvrševanjem nalog v službi in kot politični funkcionar vedno znova dokazuje, da je vnet borec za socializem. Volivci iz Ormoža mu bodo izkazali svoje zaupanje 7. decembra z izvolitvijo.

Trgovsko podjetje

»VZOR«**ORMOŽ**

Z ZALOGO PIVA IN SLATINE

čestita vsem svojim cenjenim odjemalcem k prazniku Dneva Republike in se v nadalje toplo priporoča.

TOVARNA MESNIH IZDELKOV MARIBOR-KOŠAKI, PRODAJALNA PTUJ

čestita vsem odjemalcem in dobaviteljem ob Dnevu republike!

Nudimo vam: raznovrstne salame, klobase, prekajeno svinjsko meso, mesne konzerve in konzervirane šunke

„ŽELEZNINA“ Ptuj

čestita delovnemu ljudstvu k obletnici ustanovitve socialistične Jugoslavije.

Trgovsko podjetje

„PERUTNINA“ Ptuj

Čestitamo vsem delovnim ljudem — našim dobaviteljem k prazniku Dneva Republike.

»SAD«, TOVARNA ZA PREDELAVO SADJA CELJE, OBRAT PTUJ

čestita delovnemu kolektivu in vsemu delovnemu ljudstvu k 29. novembru!
Kupujte naše proizvodn, ki se odlikujejo po prvovrstni kvaliteti ter po zmernih cenah.

BLAŽA MED ŽENAMI

Na zboru volivcev, kjer je bila pretežna večina žena, je bil predlagan za kandidata — moški.

— Volile bomo našega Blažeta! On je edini moški med nami, ki mu zaupamo!

Iz zadnje številke »Totega lista«

Tekmovalna napoved občinskega odbora OF Markovci

Občinski odbor Osvobodilne fronte Markovci je na svoji seji sprejel sklep o napovedi tekmovalnega priprave in izvedbi volitev Mestnemu odboru Osvobodilne fronte v Ptuj u sledenih točkah:

1. Udeležba na volitvah;
 2. Udeležba po času;
 3. Okrasitev volišč;
 4. Dajanje poročil in kurirska služba;
 5. Utrditve frontne organizacije in pridobivanje novih članov;
 6. Kateri odbor bo do volitev pobral članarino za leto 1952.
- Mestni odbor Osvobodilne fronte v Ptuj pozivamo, da odgovori, če sprejme našo tekmovalno napoved in da imenuje člane komisije, ki bodo vršili kontrolo nad tekmovaljem.
- Pri odboru OF v Markovcih sestavljajo kontrolno komisijo člani OF: Jože Stražela, Ivica Gavez in Stanko Horvat.
- Občinski ljudski odbor OF Markovci.

Priprave za volitve v Desterniku

Prav vsi se zavedamo volitev v nove občinske ljudske odbore, prav posebno pa še frontne organizacije v Desterniku. Da bi ljudstvo čim bolj seznanili z volitvami samimi, so frontni odbori v prejšnjem tednu imeli seje svojih odborov, na katerih so sklenili, da bodo v tem tednu po vseh vaseh na teritoriju Občinskega ljudskega odbora Desternik izvedli množični sestanki, kjer bodo govorili najboljše odborniki Osvobodilne fronte. Na sestankih pa bodo poleg volitev samih razpravljali tudi o drugih, kakor gospodarskih in političnih problemih.

Kolektiv Tekstilne tovarne »METKA« v Ptuj pomaga pri ureditvi pomunalnih problemov

Ptuj, 28. nov. (F. Z.). Delovni kolektiv »Metka« v Ptuj je dosegel v letošnjem letu mnogo lepih uspehov. Kljub temu da je bilo pričakovati izpolnitev letnega plana šele v prvih desetih dneh novembra, je bilo to doseženo že 31. oktobra. Na lastno pobudo so delali udarniško eno nedeljo in šest dni po devet ur na dan, pri čemer so znatno dvignili produktivnost. Predvideni plan, ki je znašal 200.000 kvadratnih metrov tekstilnih izdelkov, so presegli na 201.000 kvadratnih metrov. Vso to delo so opravili z velikim elanom in so se pokazali kot drugi najboljši kolektiv te stroke v Sloveniji.

Iz sklada za samostojno razpolaganje je delovni kolektiv prispeval 250.000 dinarjev za komunalne potrebe ptujskega okraja. Ta denar je predvsem namenjen od suše prizadetim haloškim krajem. Sindikalna podružnica je v tej dobi pomagala tudi v denarju drugim organizacijam. Tako so poklonili 5000 dinarjev Združenju slepih itd.

Pri izpolnjevanju svojih nalog v tovarni niso pozabili na politično ideološko delo, kar prita to, da so v predkongresnem tekmovalstvu Zveze komunistov Jugoslavije poslušali več predavanj iz vseh tem, predvsem pa tistih, v katerih so delavci spoznali zgodovino delavskega gibanja in odnose države napram delavstvu. Za izvedbo tega načrta je imel kolektiv na razpolago svoje predavatelje, ki so svojo nalogo v celoti izvršili. Z ozirom na veliko zanimanje delavcev za vsestransko izobraževanje imajo v načrtu še naprej sistematično delo pri politično-ideološki vzgoji svojega članstva.

Za izpolnitev nalog, ki čakajo kolektiv v prihodnosti, bodo vestno prispevali vsi člani delovnega kolektiva, da bi tako čim boljše dočakali in proslavili vse Dneve republike, ki bodo vedno odraz poštrevnosti in vdanosti naši mladi republiki. Naj živi 29. november!

KAKO BOMO PROSLAVILI »29. NOVEMBER«

Tudi s tem vprašanjem se je letošnje leto resno bavila frontna organizacija v Desterniku. Za celotni potek priprave odgovarja 6-članski pripravljalni odbor, ki bo v glavnem skrbel za kulturni program. Ta bo s sodelovanjem šole in množičnih organizacij poleg programa skrbel tudi za to, da se bo proslave udeležilo čim več odraslih ljudi. Na predvečer praznika pa bodo po vseh vaseh, kjer obstajajo odbori OF goreli kresovi. Sleherni naš vsačan mora vedeti, da bomo praznovali Dan rojstva nove socialistične Jugoslavije.

Za zvečer na 29. november pa bomo organizirali množično zborovanje vse prebivalstva občine Desternik, na katerega bomo povabili tudi našega poslanca Franca Šimonika.

O uspehu dela in o drugem pa bomo poročali v prihodnji številki.

Pridelek tobaka v Makedoniji

Skopje, 26. nov. — Strokovnjaki sodijo, da bodo pridelovalci v Makedoniji navzlic velikim sušim letom oddali državi nad 7 milijonov kilogramov tobaka. Letošnji pridelek bo za okrog 40 odst. manjši, zato pa je kakovost mnogo boljša kot lani.

Odkupne cene so razdeljene v šest razredov in se bodo gibale od 80 do 1480 dinarjev. Pridelovalci tobaka v Makedoniji bodo imeli skupno okrog 2,5 milijarde dinarjev izkupička. Posamezniki bodo dobili tudi denarne nagrade po več tisoč dinarjev za dober tobak.

MESTNI ODBOR OSVOBODILNE FRONTE PTUJ

čestita vsem članom Osvobodilne fronte ob Dnevu republike in jim želi tudi v bodočnosti mnogo političnih uspehov v prizadevanju za utrditev socialistične miselnosti.

VINARSKA ZADRUGA - ORMOŽ

Vsem delovnim kolektivom Jugoslavije
čestitamo ob 29. novembru —
DNEVU REPUBLIKE.

Imamo na zalogi pristna sortirana vina iz ormoško-ljutomerskega okoliša, katera nudimo cenjenim odjemalcem odprta in v steklenicah.

Elin Pelin:

ADVOKAT

Zasedal je senat okrožnega sodišča. Razpravljali so o kaznivem dejanju Mitra Marina iz vasi Goroseka, ki ga je sosed Peter Marin tožil, češ da mu je konja ubil.

Neznosno vroče je bilo. Od zunaj se ceste so skozi okna razpravne dvorane trudno in obupano gledale bele stene sosednih hiš in bleščale v sončni luči. V dvorani je bilo dušeče soparno in občinstva skoraj ni bilo. Samo dva, trije kmetje, ki so bili tudi za priče, so sedeli plaaho in negibno in poslušali z odprtimi usti.

Govoril je zagovornik — ni zek, čokat advokat z velikim trebuhom, gologlav, v ponošeni obleki. Pogled je uprl v predsednika in zdaj pa zdaj vdel roko iz žepa, pokazal na obtoženca in govoril neverjetno prizadevno, da bi vse preglušil, vse prevzel. Toda njegov glas je bil votel, hripav, kakor da prihaja iz počene cevi. Vreščal je, vpil, dvigal oči k stropu kakor da kliče nebo na pomoč, na koncu vsakega stavka pa se je dostojanstveno izprsil in krepko zamahnil z roko. Toda na topih obrazih sodnikov je kakor vedno lebdele tista negibna sodniška potrpežljivost in ravnodušje, ki nikoli ničesar ne obeta.

Predsednik se je bil poglubil v daljnja razmišljanja. Prvi sodnik je risal konje, drugi, ki je bil glasbeno nadarjen, je narisal veliko noto in jo s svinčnikom skrbno povečeval.

Obtoženi Mitar Marin, droban, plavalas kmet, bos in v srčci, je stal s pokrivalom v roki, prav nič ni razumel, kaj govori njegov zagovornik, in je gledal in opazoval veliko črno muho, ki je brenčeče udarjala ob okensko šipo, ven pa ni mogla. Čez čas, ko je advokat premolknil, da bi si oddahnil, se je Mitar obrnil k sodnemu slugi, ki si je pri vratih ravnodušno čistil nohte, in mu glasno rekel:

»Priatelj, daj no, preženi to nesnago, dovolj se je nabrenčala!»

Sodniki so ga pogledali z nasmehom in sočutjem. Predsednik je pozvonil:

»Mitar Marin, zavedati bi se morali, da kot obtoženec niste v zavidanja vrednem položaju. Spodobnost zahteva, da molčite!»

»Hal! Odrčala je!« je rekel Mitar in pokazal na okno.

Sodniki so se spet nasmejali. Advokat je strogo pogledal svojega varovanca, nato pa raztegnil obraz v blag nasmehek in nadaljeval:

»Da, gospodje sodniki! Te okoliščine je treba, da tako rečem, upoštevati. Z drugimi besedami, pojasniti je treba psihologijo, moment, tako rekoč! Zamislite si: noč, črna kakor vrag, noč na kmetih! Še prsta ne vidiš pred očesom. Moj klient leži sredi dvorišča ali tam nekje na gumnu in po svoji sveti državljanski pravici varuje svoje snopje in stog žita, ki ga je s krvavim znojem

pridelal. Varuje svoj trud, tako rekoč, in tam leži truden po dnevnem delu! Na vse je pozabil (priče se v dvomu spogledajo). Na vse: na ženo, na otroke, še celo na nebo, kakor pravi pesnik! Delo ga je popolnoma uspavalo. A zdajci... Kaj vidimo, gospodje sodniki? Kaj? Ni beseda, da bi lahko opisali. Človeški jezik tega ne more izraziti! Da! Zdajci se moj klient zbudi in vidi... O, grozal! Življenje mojega klienta visi na dlaki! Ali res? Nad njegovo glavo stoji velikanska pošast, grozovita, strašna, pripravljena, da ga požre! V strahu, docela prirodno, izgubi moj klient, gospodje sodniki, tako rekoč vso zavest. Vidi, kako bruha pošast ognjene zublje iz nozdrvi, vidi njene krvave oči, ki žare v pijani krvočelnosti... moj klient se strese od strahu... Ne ve, kje je, ne ve, kaj se z njim godi. V polnu zgrabi puško in — daaaa — ustreli!

Pošast se zgrudi, nato vstane, preskoči plot, zbeži na plano, naleti na neko slamo, se od bolečine zarine vanjo in... pogine! E, gospodje sodniki, vprašam vas, mar je moj klient kriv, če ta pošast ni bila nič drugega kakor tako rekoč konj nekega Petra Marina? Nekakšno zgarano kljuse, vredno kvečjemu petdeset levov. Da! Kje je tu kaznivo dejanje? Kje?... Sicer pa, gospodje sodniki, presodite in preudarite! Upoštevajte oba zakona... Božjega, ki na sleherni trenutek govori, da varujmo svoje življenje pred prikaznimi in sploh pred čemer si bodi, ter človeškega, ki ločuje dejanja na kazniva in nekazniva... Obadva zakona pa opravičujeta mojega klienta!

Advokat je ponosno pogledal naokoli, obrisal pot s čela, se nasmešnil svojemu varovancu in sedel.

Sodniki so začeli šepetati med seboj. Predsednik je pritisnil za zvonec in zaklical:

»Obtoženi Mitar Marin!»

»Tukaj!« je odgovoril Mitar po vojaško in se postavil »mirno«.

»Kaj nam lahko ti poveš o tej zadevi?»

»Kdo? — Ali jaz?»

»Ti, seveda. Kdo pa?... Saj s teboj govorim.«

»Bom pa tudi jaz povedal, da je to takisto...«

»Kaj praviš, kaj je — takisto?»

»Zastran konja pač,« krepko odvrne Mitar. »Venomer je skakal čez, na moje dvorišče. Preneklikrat sem Petru rekel: »Sosed, zapri konja, ker ga bodo volkovi požrli! V škodo mi hodi, kaj? Ves vrt mi pokonča! Komaj se zmaraš, hop, preskoči plot. Uničil me bo!... Za nič drugega mi ni bilo žal, gospod sodnik, ampak za bučo... srce se mi trga, da vam po pravici povem. To vam je bila buča, kakšna buča, na — takakale! To kljuse jo je požrl. Trpel sem, trpel, potem pa rekel: čak, ti bom še dal, se pravi njemu, potem boš videl! Dobro nabašem puško pa

čakam. Pozna noč je, pravkar sem hotel leči, lej ga, hop, preskoči. Vrag ne orje in ne seje...«

»Potem?« vpraša predsednik.

»Potem! Kaj je bilo potem? — puško sem vzdignil in... na mestu!»

»Potem?»

»Potem sva ga z ženo odvlekla tja na kraj vasi. Tam sva ga zarinila v slamo, sva ga pač hotela skriti, a potem...«

Advokat je poslušal, kako odkritosrčno razlaga njegov varovanec zadevo, in se je tresel od jeze. Z očmi je skušal ujeti Mitrov pogled, ampak Mitar ko da je pozabil na svojega zagovornika in je gledal samo v predsednika.

»Kaj praviš, koliko je pa bil konj vreden?« vpraša predsednik.

»Kje bi jaz vedel, koliko je bil vreden! Dober konj je bil,« odgovori Mitar.

Advokat srdito tresne s knjigami ob mizo in srdito vstane. Senat se umakne k posvetoivanju. Zagovornik potegne Mitar na hodnik in se zadere nanj, tresoč se od jeze:

»Živina! Kaj pa jemlješ advokata, če ne znaš lagati!« In togoten odide po stopnicah.

TEDENSKI ROLEDAR

Petek, 28. novembra — Jakob
Sobota, 29. novembra — Ustanovitev
nove Jugoslavije
Nedelja, 30. novembra — Andraž
Ponedeljek, 1. decembra — Marjan
Torek, 2. decembra — Blička
Sreda, 3. decembra — Francišek Ks.
Četrtek, 4. decembra — Barbara
Petek, 5. decembra — Stojan, Julijan
Sobota, 6. decembra — Miklavž
Nedelja, 7. decembra — Urban

IZ HALOZ

VESTI IZ KOZMINE

Kozminci, 21. nov. 1952 (BF). V Kozmincih imamo na križišču ceste Krapina—Rogatec trgovsko poslovalnico KZ Žetale, ki ima med sosednimi poslovalnicami zaradi velikega področja zelo velik promet. V tej poslovalnici pa je zaposlen le en človek — poslovođa, ki ne zmore vsega dela ob večjem navalu, da morajo ljudje čakati po nekaj ur na postrežbo. Res je, da mu tu in tam pomaga njegova žena, ki pa nima trgovske izobrazbe ter zato tudi ne more dela strokovno opravljati.

Potrebno bi bilo, da bi bila nastavljena v tej poslovalnici vsaj še ena oseba, da ne bi odjemalci zamujali preveč časa s čakanjem. Mislimo, da je to glede na velikanski promet, ki

znaša okrog 800.000 din mesečno, vsekakor izvedljivo.

IN PODLEHNIKA

Podlehnik. 21. nov. 1952 (BF). Tudi ta del Haloz beleži v zadnjem času napredek, ki prihaja do izraza predvsem v razširjanju električne napeljave po vaseh našega okoliša. Pri Novi cerkvi že imamo dograjen transformator ter upamo, da se bodo v krajšem času začela in uspešno dovršila ostala dela pri napeljavi. Okraj je že do delil primerno subvencijo, pa tudi posamezniki s svojimi zneski prispevajo k temu, da bomo deležni električne luči. Električna nam bo omogočala tudi napredek v drugih pogledih, predvsem v gospodarstvu, ki smo ga še najbolj potrebni.

KMETIJSKA ZADRUGA ORMOŽ

čestita vsem svojim odjemalcem k prazniku 29. novembra ter se nadalje priporoča s svojimi obrati: trgovina z mešanim blagom, odkup kmetijskih pridelkov, lesni odsek, pekarna, mesnica, krojaška delavnica, živinorejski odsek, avtoprevoznništvo in sodjarski odsek.

Kmetijsko in vrtnarsko gospodarstvo - Ptuj

pozdravlja ob zgodovinskem prazniku
»29. NOVEMBRU — DNEVU REPUBLIKE«
vse ljudi naše socialistične domovine.

Zanimivejše ptujske sodne razprave

Ponedeljek, 1. decembra
dopoldne

NAPAD BREZ VZROKA

Javni tožilec za okraj Ptuj je obtožil Jakoba Emeršiča iz Belavškega, Alojza Bosilja iz Sp. Leskovca 7 in Ferda Šireca iz Repišča v zvezi z napadom 9. oktobra 1951 pri gostilni Tomančič na Bregu na Vilija Mikša in Adolfa Blagoviča, pri kateri priliki bi naj bil eden izmed obtožencev Mikšovi vpregli prerezal strange, dva pa naj bi bila z nožem in boksarjem napadla in poškodovala Adolfa Blagoviča in mu prizadejala tudi več škode na razbitih šipah in ogledalu. Za ta napad obtoženi niso imeli nikakega povoda.

Razprava bo šele sedaj, ker je eden izmed obtožencev v Zemunu.

ODGOVORNOST URADNE OSEBE ZA ŠKODO

Razprava bo ta dan tudi o obtožnici javnega tožilca v Ptuj, ki očita Jožetu Brmežu, poslovođji KZ Desternik, da bi naj bil kot uradna oseba očitno nemarno opravljal svojo službo na škodo KZ in da bi si naj bil kot uradna oseba protipravno prilastil denar, ki mu je bil uradno zaupan. Zadnje besede o njegovi krivdi bo izreklo sodišče. Delo preiskave je registrirano na nad 70 straneh.

Torek, 2. decembra, dopoldne

POŠKODOVAN V NOČNI SLUŽBI

V zvezi z napadom 14. junija t. l. ob 24. uri ponoči na Jožeta Laha, delavca in podupravnika taborišča v Strnišču, ob obhodu stanovanjskih barak št. 11 zaradi kontrole, da se ne bi neslužbene osebe zadrževale v tej baraki, bo razprava zoper dva Gradisova delavca, ki sta obtožena tega napada.

NEDOVOLJENO JE TRGO- VAL Z ŽIVINO

Z nedovoljenim trgovanjem z živino bi se naj bil, kot mu očita obtožnica, bavil Avguštin Perkovič iz Vitomarca št. 2 v času od januarja do marca 1952 na škodo podjetij, ki imajo za to oblastno dovoljenje, in se bo moral zaradi tega škodovanja zagovarjati pred sodiščem.

Torek, 2. decembra dopoldne BILO JE PRIKRITO, PA JE POSTALO OČITO

Kmetijski delavec Ivan Tacinger iz Dežnega št. 39 in Franc Lorber, tesar iz Nadol št. 83, sta obtožena, da bi naj bil Tacinger v času od 20. julija 1950 do 12. junija 1952 doma kupoval in prodajal dvokolesa in se pečal neupravičeno s trgovino dvokoles kot poklicem, Lorber pa naj bi bil od srede 1950 do 12. januarja 1952 kupoval od Tacingerja dvokolesa in jih prodajal ter se neupravičeno pečal s trgovino dvokoles kot poklicem. Kljub obsežnemu preiskovalnemu aktu 92 strani bo na razpravi ta dan zaslišanih večje število prič.

Ob Dnevu Republike čestita vsem delovnim ljudem delovni kolektiv invalidskega podjetja

„Tovarna perila in konfekcije“ v Ptuj

Zahtevajte po vseh trgovinah naše prelio in konfekcijo!!!

Ali so neporočene dekleta res sebična?

Ze dalje časa sem pričakovala, da se bo kdo prej ali slej spotaknil na raznih predsodkih, ki jih dnevno slišimo in ki gre do večkrat na škodo enakopravnih državljanov obeh spolov, največkrat pa v »šaljivem« razgovoru na škodo odraslih deklet v raznih službah, zlasti ob prilikah, ko se posameznim članom kolektiva priznavajo večje ali manjše zasluge za dosedaj skupnih vidnih uspehov, vendar tega ni bilo. Ker pa je bilo tudi to vprašanje največkrat žrtev »podcenjevanja sentimentalnosti«, s katerimi se pač nikdo rad ne ukvarja, smatram potrebno in v interesu takih deklet pred javnostjo napovedati ofenzivo raznim predsodkom, ki ne spadajo v socialistično družbo.

»Vam je lahko, ki ste sami in Vam ni treba za nikogar skrbeti...« je fraza, ki se čisto ponavlja in jo slišimo vedno na škodo odraslih deklet, uslužbenk, ko gre za odpuste ali pa za nagrade marljivim. To zadržuje ljudi, ki površno ocenjujejo življenje neporočenih

deklet, ki podcenjujejo njihovo življensko vztrajnost, delavljivost, življensko prilagodljivost, skromnost in predvsem pa požrtvovalnost. To govorijo sodelavci in souslužbenci, ki se ne zanimajo, kako uporabljamo zasluge ob razmeroma visokih cenah, in ki si predstavljajo naše življenje drugače kot je v resnici.

Res ni treba za nikogar skrbeti tistemu dekletu, ki bi bilo čisto osamljeno, brez sorodnikov in znancev, ki navadno z nami največ računajo. Nikakih skrbi bi res ne imele dekleta, ki nimajo starih staršev, poročenih bratov in sester, katerim mnogokrat pomagajo, vnučkov in vnukinj, ki dobivajo od nas denar za šolo, izlete in počitnice. Brezskrbno bi živela tudi dekleta, ki bi ne mislila na bolnike v domači družini, na rojstne in poročne svečanosti sorodnikov in znancev, na razne praznike, ki nam pomagajo prazniti denarnice. Razne socialne ustanove nerade pozabljajo na nas, ko gre za akcije za pomoč družinam s številnimi otro-

ci, za obdaritev starčkov, za počitniške kolonije, za obiske starih in onemoglih itd. Za vse moramo imeti razumevanje, vedno znova je treba pomagati in reče pomagamo, čeprav se naša pomoč mnogo ne ceni. Ker nimamo »svojih skrbi«, nas pač ta ali oni sorodnik ali humana organizacija zaposli z njenimi.

V zvezi s tem bi vprašala marsikatero poročeno ženo, ki se rada v stiski obrača k dekletom po pomoč zraven tega, da ji pomaga mož in cela vrsta sorodnikov, če je kdaj pomislila, kako je nam dekletom mogoče samostojno reševati razne probleme, ko pa se Vam zdijo mnogi tako težki?

Naše življenje je veriga dokazov, da nismo vajene računati s pomočjo drugih. Ne postavljamo se s trpljenjem in tragiko življenja, o kateri zelo radi tožijo številne raznežene žene ob malenkostnih skrbih in težavah. Celotako smo postale samostojne, da so naši sodelavci in sodelavke zelo zaskrbljene nad našo močatostjo, ki se nas

je oprijela mesto ženske rahločutnosti.

Ceprav pogrešamo razumevanje vsega tega v svoji okolici, smo vendar srečne v svojem poklicu in s svojimi uspehi. Čeprav se malokdo zmeni za to, kako dolgo gori v tej ali oni pisarni pozno v noč luč nad obilico dela ali v skromnem stanovanju nad domačim delom, čitanjem knjig ali ročnim delom, smo si z delom priborile spoštovanje večine souslužbencev in se zavedamo življenjske moči in volje, ki jo zmremo, ko je na drugi strani brez nje že marsikdo postal revež. Dnevi v samotji, pa tudi leta nam niso dolgočasna, saj nas razveseljuje zavest, da cenijo naše delo, naše napore in uspehe ljudi, ki ocenjujejo sodelavko v kolektivu po opravljenem uspešnem delu ne pa po predsodkih, in ljudi, ki nam priznavajo, da nismo egoisti.

PDK

Tovarna strojil Majšperk

se pridružuje prazničnemu razpoloženju vseh jugoslovanskih narodov ob prazniku proslavitve Ljudske Republike Jugoslavije in pošilja vsem delovnim ljudem plamteče pozdrave in čestitke!

Tekmovanje damskih frizerjev v Zagrebu

V okviru proslave 35. obletnice delovanja »Kluba frizersko-vsašuljarskih obrtnika«, je bilo organizirano medrepubliško tekmovanje damskih frizerjev dne 9. novembra 1952 v Zagrebu.

Prireditelj je bila zelo skrbno pripravljena v prostorih paviljona velesejma. Tekmovanje je obsegalo: železno ondulacijo, vodno pričesko, razčesavanje in izdelavo okrasne frizure iz vodne pričeske. Tekmovanja se je udeležilo vsega 76 zastopnikov damskih frizerjev, večinoma iz Zagreba, Beograda, Sarajeva, Ljubljane, Ptujja itd.

Revija damskih pričesk je prikazala visoko stopnjo strokovne sposobnosti damskih frizerjev Jugoslavije, saj je ocenjevalna komisija, katero so predstavljali zastopniki iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Dunaja in Graza, imela težko sta-

lišče izbrati najlepšo frizuro. Prve tri nagrade so bile dodeljene Zagrebu in Beogradu. Pri tej priliki je potrebno, da omenimo tudi odlični uspeh tov. Trpinc Matilde, damske frizerke iz Ptujja, ki je med velikimi tekmovalkami prejela za svoje delo diplomu.

Ob zaključku tekmovanja je bila organizirana tudi revija narodnih noš iz vseh predelov naše domovine, med katerimi je vzbujala veliko pozornost gorenjska narodna noša.

Tekmovanje damskih frizerjev v Zagrebu je bilo ponoven dokaz velikih uspehov tudi na tem področju udejstvovanja naših delovnih kolektivov, ki v svobodni Jugoslaviji s svojimi odličnimi sposobnostmi dostojno reprezentirajo socialistično domovino.

R. J.

Veletrgovsko podjetje

„Rožnik“

P t u j

Pozdravlja Državni praznik in se pridružuje veselemu razpoloženju skupno z vsemi ostalimi kolektivi ptujskega okraja!

Naj živi 29. november!

KOLEKTIV ŽAGE V SREDIŠČU

čestita ob Dnevu republike svojim strankam
ter vsemu delovnemu ljudstvu!

ZVEZA BORCEV Z A M E S T O M A R I B O R

vabi svojce vseh talcev, ustrelenih v mariborskih zaporih v času od 1941 do 1943, vse borce in goste na

odkritje spominske plošče

ki bo na Dan republike, dne 29. novembra 1952, ob 11. uri v Ulici talcev v Mariboru.

S p o r e d :

1. „Internacionala“ — igra godba na pihata JLA;
2. otvoritveni pozdrav;
3. slavnostni govor in odkritje spominske plošče;
4. častna salva;
5. prevzem spomenika po predstavnikih MLO;
6. Milan Apih: „Bilečanka“ — poje združeni moški zbori;
7. polaganje vencov (vmes igra godba JLA);
8. „Komandant Stane“ — poje združeni moški zbori;
9. „Partizanska koračnica“.

Posebej pozivamo vse krajevne odbore Zveze borcev, naj obvestijo svojce padlih o odkritju spominske plošče, socialno šibkim pa omogočijo obisk.

Ob 14.30 bo v Slovenskem narodnem gledališču posebna predstava: Calderon de la Barca: »Sodnik Zalamejski« — za vse vabljeni: borci, partizanske matere in vdove.

Informacijska pisarna bo v vratarski loži sodne palače v Sodni ulici, kjer bodo potrjevali tudi železniške obrazce K-13.

ZVEZA BORCEV MARIBOR

USPEHI STIRNIŠKEGA „GRADISA“

Strnišče, 28. nov. (F. Z.). —

Priliv delavcev v Strnišče je zahteval zgraditev novih stanovanjskih blokov, ne glede na težave pri nabavi in prevozu materiala in času, preden se je lahko pričelo s temeljitim delom.

Tekom letošnjega leta bi morali dokončati začeta dela. Hkrati so začeli z graditvijo dvajsetih novih objektov, ki bodo še letos na razpolago delavcem in nameščencem Strnišča.

V prihodnjem letu bodo zgradili samski blok kakor tudi naselje za družine brez otrok.

Kolektiv »Gradisa« si prizadeva, da bi bilo delo čim prej opravljeno. Tako bi bil problem stanovanjske krize pravilno rešen. Zavedajo se, da pomagajo s to rešitvijo sebi in svojim otrokom, ki bodo kulturno in socialno dobro oskrbljeni. Po vsem se odraža skrb da bi bila nova stanovanja čim udobnejša. Gre za to, da bi naši delavci kakor tudi nameščenci imeli po osemurnem delu na svojem lepem domu udoben počitek. Stanovanja so primerna današnjemu razvoju in skrbijo naše družbe za svoje delovne ljudi.

Delovni kolektiv strniškega »Gradisa« je dokazal svojo požrtvovalnost pri delu. Mladinski aktiv je v predkongresnem tekmovanju dobil diplomu kot najboljši mladinski aktiv te stroke v državi 29. november bodo proslavili z obračunom dosedanjega dela.

Pojasnilo k uredbi o otroških dokladah

Beograd, 28. novembra. — Svet za ljudsko zdravje in socialno politiko FLRJ je izdal pojasnilo da vsa podjetja ustanove in organe ki izplačujejo otroške doklade, časno ustavijo izplačevanje teh dokladov vsem koristnikom ki so davčni obvezanci in prejema dodatke naprej. V pojasnilu pravi dalje, da bodo vsi ostali koristniki redno dobivali otroške doklade. Ta začasni ukrep je nujen v toliko, da pristojni organi določijo davčnim obvezancem višino dodatkov z ozirom na spremembe v uredbi o roških dokladah, ki jih je treba uporabljati od 1. decembra letos.

RIM. Nameščenci italijanskega finančnega ministrstva, državne blaginje in računovodje so prišli 24-urno stavko. Zahtevajo, da se nadalje velja posebna uredba o njih mesečnih prejemkih ki jo nameravajo ukiniti konec tega leta.

Dnevnik „VEČER“

z družinskim tednikom

„7 dni“

čestita vsem svojim
bralcem, naročnikom in
ostalim k prazniku
Republike

DELOVNI KOLEKTIV OKRAJNE ZADRUŽNE ZVEZE PTUJ

s svojimi podjetji čestita vsem delovnim kolektivom ptujskega okraja k
obletnici Dneva Republike.

Strelske družine so tekmovalе v čast Dneva republike

V nedeljo, 23. nov. se je zbralo na ptujskem strelišču nad 60 izbranih strelcev iz okraja. Bilo je zastopanih 14 strelskih družin, od teh jih je 11 sestavilo svoje petčlanske ekipe. Strelska družina Strnišče je pa sestavila celo dve ekipi. Če primerjamo to tekmovalje s spomladanskim okrajnim strelskim tekmovanjem, moramo priznati, da so se za to tekmovalje strelske družine vsekakor mnogo bolj pripravile na svojih prvenstvih strelskih družin in na meddružinskih strelskih tekmovanjih, ki so se vršila v Majšperku in v Ptuj.

Streljalo se je na razdaljo 200 metrov v ležečem stavu po pet strelcev z vojaško puško »Mavzer«. Posamezne ekipe strelskih družin so na tem tekmovanju dosegle naslednje rezultate:

II. ekipa SD Strnišče tovarna 158 krogov, ekipa SD »Dušana Kvedra«, Preskrba, Ptuj 138 krogov, I. ekipa SD Strnišče tovarna 131 krogov, ekipa SD »Železnina« Ptuj 124 krogov, ekipa SD Jiršovci 93 krogov, ekipa SD Turnišče in ekipa SD Dornava

91 krogov, ekipa SD Videm 85 krogov, ekipa SD »Rožnik« Ptuj 82 krogov, ekipa SD pri MO ZB NOV Ptuj 68 krogov, ekipa SD Zavre 61 krogov in ekipa SD SDZ Osojnik 44 krogov.

Od posameznikov so najboljše rezultate dosegli naslednji tov.: Murko Mirko iz SD »Dušana Kvedra«, Preskrba, Ptuj 42 krogov od 50 možnih, Pal Janko iz SD Turnišče 38 krogov, Kostanjevec Janez iz SD Strnišče tovarna 36 krogov, Koprivec Anton iz SD Strnišče tovarna in Seka Herman iz SD »Železnina« Ptuj 35 krogov, Strelec Simon iz SD Zavre 33 krogov, Kolaric Rudi iz SD Strnišče tovarna in Rogina Stanko iz SD »Dušana Kvedra«, Preskrba, Ptuj, po 32 krogov itd.

Samo strelsko tekmovalje je pokazalo, da se strelski šport v našem okraju precej lepo razvija ter upravičeno pričakujemo, da bodo na spomladanskem okrajnem strelskem tekmovanju, ki ga misli organizirati OSO Ptuj, doseženi še lepši uspehi.

REPUBLIŠKA ŽREBČARNA IN KOBILARNA TURNIŠČE — PRAGERSKO

najiskreneje čestita in pozdravlja ob najslavnejšem zgodovinskem Dnevu republike 29. novembra vse ljudi naše socialistične domovine!

Uspesno delo TVD „Partizana“ na gimnaziji

Cez poletje je Partizan na gimnaziji pa tudi med delavsko mladino precej zaspal, posebno še zato, ker v Ptuj ni mamo letnega kopališča, da bi bila možnost za razvoj plavanja. Ko pa se je pouk zopet pričel, so se telovadnice znova napolnile. Društveno telovadbo ima Partizan v telovadnici v Mladiki. Vadi 12 oddelkov, največ pionirjev in mladincev. Na gimnaziji pa so dijaki priredili nogometno prvenstvo, ki pa se zaradi slabega vremena ni moglo končati in ga bodo nadaljevali spomladi. Trenutno je stanje na lestvici sledeče: 6. razred 5 točk, 7. razred 4 točke, 4. razred 2 točki, 8. razred 1 točko

in 5. razreda brez točke. Največ izsledov za prvo mesto ima vsekakor 6. razred, toda 7. razred lahko preseneti. Ko so prenehali z nogometom, so dijaki priredili prvenstvo gimnazije v odbojki, ki so ga razen dveh iger končali. Rezultati teh dveh tekem ne moreta več vplivati na vrstni red, ki je sledeč:

7. razred 10 točk (brez poraza), 8. razred 8 točk (8. razred je veljal za favorita), 6. razred 4 točke (1), 7. razred II. 2 točki (rezervno moštvo 7. razreda je presenetilo), 5. razred 2 točki, 4. razred brez točk (2).

Ob lepem vremenu bodo končali še ti dve tekmi in nato pričeli s prvenstvom v namiznem

VABILO

Okrajni komite LMS Ptuj sklicuje za dne 30. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj okrajno letno mladinsko konferenco, ki bo v prostorih Okrajnega komiteja ZKS Ptuj.

Dnevni red:

1. Poročilo o delu mladinske organizacije;
2. diskusija po poročilu;
3. izvolitev novega Okrajnega komiteja in delegatov za V. kongres LMJ;
4. podelitev pohval in diplom najboljšim organizacijam;
5. sklepi;
6. razno.

Obveščamo vse delegate, da se konference sigurno in točno udeležijo. Na konference vabimo tudi predstavnike političnih in družbenih organizacij ter mladino iz tistih vasi, kjer mladinske organizacije še ne obstojajo.

Okrajni komite LMS Ptuj

KEGLJAČI »GRADISA« V STRNIŠČU PROSLAVLJAJO DAN REPUBLIKE

Strnišče, 25. nov. (GI) Kegljači »Gradisa« v Strnišču bodo letos proslavili Dan republike s tekmovanjem, ki se ga bodo udeležili tekmovalci iz Ljutomer, Ptuj, Ruš in Maribora.

Tekmovalje ima namen, zblížiti kegljaška društva iz navedenih krajev ter še bolj povzdigniti zanimanje za to vrsto športa v naših krajih.

tenisu, prvaka pa bosta tekmovala v decembru na srednješolskem prvenstvu Slovenije v Črnomlju. Med dijaki je že sedaj precejšnje zanimanje za to prvenstvo, vendar je sedaj glavna naloga, da tekmujejo tudi dekleta, ki se do sedaj razen v telovadbi sploh niso udeleževala.

POZEB FRANC — PTUJ PRECIZNA MEHANIKA

svojim strankam iskreno čestita k Dnevu republike in se tudi v nadalje priporoča!

ZAHVALA

Sorodnikom, znancem in prijateljem se zahvaljujemo za izraze sožalja, ob nenadni smrti naše mame, žene, tete in babice

Jožefe Kokol, roj. Svoboda

Mestni vrh 40

Obenem se vsem priščno zahvaljujemo za šopke in vence ter spremstvo na zadnji poti na mestno pokopališče v Ptuj. Ptuj, 20. novembra 1952. Zalujoci mož in otroci ter ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI Prodaja

Ljudski odbor mestne občine Ptuj, prodaja po minimalni ceni zemljo, izkopano iz ribnika. Interesenti naj se javijo na LO MO, soba št. 8.

POSTELJO Z NOČNO OMARICO, visoko omaro in mizo s stoloma prodam. Vprašati na Slov. trgu 11/II., levo.

Preklic

Preklicujem neresnične trditve glede Jožeta Klaneček in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Elizabeta Lozinšek, Podlehnik 68.

Preklicujem neresnične besede, ki sem jih govoril o Gašperju Potočnik iz Trnča, zaradi tatvine. Mihael Šibila, Trnča. Hrastova in tipova debla, 6 metrov dolga, v bližini Ptuja, prodam. Naslov v upravi lista.

Ukradeno

PROSIM OSEBO, ki mi je ukradla žensko torbico z osebno izkaznico, izkaznico OF, poročni list, 2 rojstna lista otrok na ime Foršnaric Veronika, Belski vrh, Zavre ter obveznico I. ljudskega posojila na ime Koko! Ludvik, bone in druge dokumente, da mi vrne vsaj torbico, listine in bone. V slučaju, da bi bile te listine zavržene, prosim najditelja, da mi jih vrne proti nagradi na naslov Foršnaric Veronika, Belski vrh št. 101, pošta Zavre niže Ptuj.

DRUGO ŽREBANJE 36. KOLA DRŽAVNE LOTERIJE FLRJ:

Kumaneva, 23. novembra 1952
Premijo 500.000 din se dobila številka 080360.
Premijo 250.000 din se dobila številka 038539.
Po 100.000 din so dobile št. 571993, 511160, 479885, 348026, 510876.
Po 50.000 din so dobile št. 167989, 309677, 518722, 422373, 345213, 371955, 068896, 739764, 716282, 574878.

Naslednje dobitke so dobile vse srečke s temile končnimi številkami:

64 dobitkov po:	
20.000 din št.	47212
20.000 din št.	99136
20.000 din št.	33145
20.000 din št.	19540
20.000 din št.	58502
20.000 din št.	44196
20.000 din št.	12670
20.000 din št.	12613
160 dobitkov po:	
10.000 din št.	1878
10.000 din št.	6681
400 dobitkov po:	
5.000 din št.	8057
5.000 din št.	3354
5.000 din št.	5968
5.000 din št.	8112
5.000 din št.	7365
560 dobitkov po:	
3.000 din št.	8010
3.000 din št.	5677
3.000 din št.	4836
3.000 din št.	7752
3.000 din št.	1142
3.000 din št.	7024
3.000 din št.	2352
1600 dobitkov po:	
2.000 din št.	870
2.000 din št.	379
8000 dobitkov po:	
1.000 din št.	27
8000 dobitkov po:	
500 din št.	78
8000 dobitkov po:	
400 din št.	29
16.000 dobitkov po:	
300 din št.	67
300 din št.	83
80.000 dobitkov po:	
100 din št.	9

Tolajšne dobitke po 10.000 din so dobile številke, ki so za eno večje ali manjše kot sta številki srečk, ki sta dobili premijo to so številke 080361, 080759, 038540, 038538.

Srečke za 37. kolo so že v prodaji z današnjim dnem.
Decembra bo žrebanje v Zletovu in Leskovcu.
Izrebase dobitke izračunajo zastopniki Državne loterije takoj.

Prava „filmska“ zvezda

Pred 76 leti se je odpravila ekspedicija francoskih študentov, pod vodstvom znanega francoskega astronoma, na daljni vzhod. Med ostalim potrebnim priborom, ki so ga vzeli s seboj, se je nahajala tudi prva kamera, takozvana »astronomska pištola«. Seveda ni bila nihi od daleč podobna današnjim kameram. Delovala je na principu ure. Zelo preprost ustroj ji je omogočal snemanje.

Prva »filmska zvezda« je bila prava zvezda. Planet Venera, čigar prehod čez sončev krog, opazovan takrat najlepše iz Japonske, je bil zajet z številnimi posnetki. Torej je Venera bila prva »filmska zvezda«, ki je bila posneta s prvo kamero.

Čestitamo ob Dnevu republike

Gostilna
»BRENCIČ«
PTUJ

Vrtnarstvo
in cvetličarna
VAUDA JOŽE
PTUJ

Gostinski obrat
»BRACIČ«
PTUJ

DELOVNI KOLEKTIV
BOLNICA ORMOŽ

UPRAVA CEST
OLO
PTUJ

MARIBORSKA TEKSTILNA TOVARNA - Maribor

Poštni predal 9

Brzjavni naslov: TEKSTILTVOR

Telefon: 24-32

PREDILNICE - SUKANČARNE - TKALNICE - BARVARNE - TISKARNE - APRETURE

Čestita

vsem delovnim
kolektivom
ptujskega okraja
k dnevu
REPUBLIKE

Proizvaja: bombažno prejo, sukance za šivanje in vezenje, hlačevino, saglia, štruks, klote, bombažne podloge, svilene podloge, umetno svilene tkanine za žensko perilo, tiskarine, flanele, barhende, popeline, cefirje, kretone, gradle, kord žamet, jaquart tkanine itd.

Vsi naši izdelki so znani po izredno dobri kvaliteti in po vedno konkurenčno nizkih cenah.